

ნინო გალდავაძე

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, საქართველო

nino_galdavadze@iliauni.edu.ge

სამართლიანის პრინციპი როგორც თანასწორად თანაარსებობა სახელმწიფოში: როგორ განხორციელებს ადამიანი თავის თავს ნიკოლო მიწიშვილის რვა მინიატიურის მიხედვით

საკვანძო სიტყვები: სამართლიანობა, სახელმწიფო, უსამართლო სახელმწიფო, ადამიანი, მე, „ადამიანი“, სხვა, თანაარსებობა, თვითგანადგურება, აბსურდული ყოფ[ნ]ა, თავის თავის უარყოფა, სიმულაციური რეალობა, შებრუნებული მნიშვნელობები

*სამართლიანობა? – სამართლიანობას მოიპოვებ
სხვა სამყაროში, ამ სამყაროში კი გაქვს კანონი.*

– უილიამ გედისი ¹

შესავალი სიტყვა

პლატონი თავის ერთ დიალოგში *პოლიტიკოსი* წერს, რომ ადამიანებს [როგორც ადამიანებს] თანაარსებობა შეუძლიათ ერთადერთ სივრცეში – სახელმწიფოში; და ეს თანაარსებობა შესაძლებელია მხოლოდ თანასწორად თანაარსებობის შემთხვევაში.² ე.ი. ადამიანი რომ ადამიანად განხორციელდეს, იგი უნდა იყოს მყოფი და, იმავდროულად, უნდა იყოს თანამყოფი: ე.ი. მყოფობისთვის მას უნდა ჰქონდეს შესაბამისი საარსებო სივრცე [სახელმწიფო]; და თანამყოფობისთვის მას უნდა ჰყავდეს შესაბამისი ობიექტი [ადამიანი, მეორე, **სხვა**]. მყოფობას და თანამყოფობას, ე.ი. იმ მთავარ პრინციპებს, რომლითაც ადამიანი ხდება ადამიანი, სჭირდება იმგვარი საარსებო სივრცე, რომელსაც ვუწოდებთ სახელმწიფოს, უფრო კონკრეტულად კი – სამართლიან სახელმწიფოს. და რა ხდება, როცა საარსებო სივრცე არასამართლიან

1 “Justice? - You get justice in the next world, in this world you have the law”. ეს არის ციტატა უილიამ გედისის ნოველიდან *A Frolic Of His Own* (New York, London, Toronto, Sydney: Simon & Schuster, 1994), 13.

2 პლატონი, *პოლიტიკოსი*, რედ. ირინე დარჩია, მთარგმნ. მაია შუხოშვილი (თბილისი: ლოგოსი, 2014), [267e], [275a], [293d], [297b], [307d]-[308a], [309b], [311c].

ნია? მასში [ამგვარ სივრცეში] ადამიანს ხელიდან გაუსხლტება თავის თავის ადამიანად განხორციელების შესაძლებლობა და იგი დეკონსტრუირდება:³ ე.ი. დაკარგავს თავის მე-ს, გაუცხოვდება თავის მე-სთან, გაექცევა თავის მე-ს. თუმცა, გაქცევა აუცილებლობით გულისხმობს რალაცაში გაქცევას. ეს რალაცა არის ალტერნატიული საარსებო სივრცე, რომელსაც ადამიანი [მე] თავისთვის შე[ი]ქმნის, რათა განახორციელოს თავის თავი, გახდეს ადამიანი და კვლავ მოიშინაუროს მე, რომელიც მას გაუუცხოვდა შეუსაბამო [არასამართლიან] სივრცეში მყოფობის შედეგად.

მთავარი კითხვებია: რას ნიშნავს და როგორაა შესაძლებელი მყოფობა და თანამყოფობა? რატომაა აუცილებელი მყოფობა და თანამყოფობა? რას ვგულისხმობთ ცნებაში – სამართლიანი სახელმწიფო? როგორ გამოიყურება არასამართლიანი სახელმწიფოს ალტერნატიული საარსებო სივრცე, რომლის შემოქმედიც დეკონსტრუირებული მე-ა? საერთოდ, რატომ დეკონსტრუირდება მე და ვინ არის ეს [ამგვარი] მე?

კვლევის ძირითადი სამუშაო ბაზაა ნიკოლო მიწიშვილის⁴ რვა, 1910-იან წლებში შექმნილი მინიატიურა, რომელთა ფარგლებში გამოვკვეთთ რამდენიმე მნიშვნელოვან მეტაფორას; ხოლო თეორიულ ნაწილში გამოვიყენებთ პლატონის, მაკიაველის, კაფკას, ორუელის, ნიცშეს, ფრიშის, კამიუს და სხვათა ფილოსოფიურ პრინციპებს, რომელთა დახმარებით განვმარტავთ ლიტერატურულ მეტაფორებს და ვუპასუხებთ კვლევის ძირითად კითხვებსა და საბოლოო მიზანს. ამ უკანასკნელს წარმოადგენს მიწიშვილის მინიატიურების როგორც პირველადი, ბაზისური მასალის ფარგლებში, სტატიისთვის აქტუალური საკითხების ანალიზი და იმის ჩვენება, თუ როგორ ჩანს ზემოხსენებულ მინიატიურებში მეტაფორები, რომლებიც უსამართლო სახელმწიფოს და მასში მყოფ თავისუფლებაშეზღუდულ [არა]ადამიანს გამოხატავენ. აქვეა აღსანიშნი, რომ სტატიის ფარგლებში განვითარებული მცირე კვლევა არ მოიაზრებს თავის პირველად მიზნად კონკრეტული ავტორის ტექსტების პოპულარიზაციასა თუ თავად ავტორის, შედარებით, ფართო წრეებისათვის გაცნობას.

3 დეკონსტრუქციის ცნების ქვეშ, უშუალოდ ამ ტექსტის კონტექსტში, ვგულისხმობთ დაშლას, დანაწევრებას, ე.ი. მე-ს დეკონსტრუქცია გულისხმობს მე-ს, როგორც პირველადი [მთლიანი] სახით მოცემული კონსტრუქციის, დაშლას.

4 ვინ არის ნიკოლო მიწიშვილი? ქართველი პოეტი, მწერალი და პუბლიცისტი. მისი ნამდვილი სახელი და გვარია ნიკოლოზ სირბილაძე (1896-1937); მისი ტექსტები 1912 წლიდან ქვეყნდებოდა სხვადასხვა ჟურნალ-გაზეთებში; რედაქტორული საქმიანობა დაიწყო 1917 წლიდან; „ცისფერყანწელთა“ წევრი გახდა 1918 წლიდან; საზღვარგარეთ მოღვაწეობდა 1922-1926 წლებში; პატიმრობა მიუსაჯეს და დახვრეტის განაჩენი გამოუტანეს 1937 წელს. იხ. ნიკოლო მიწიშვილი, *საქართველოს ბიოგრაფიული ლექსიკონი*, საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკა. <http://www.nplg.gov.ge/bios/ka/00000905/ 22.09.2023>).

საით მივდივართ ანუ ბრმად-სიარული როგორც სტატიკურობის დაძლევის სურვილი

პირველი მეტაფორა: ბრმად-სიარულის პრინციპი, რომელიც ნიკოლო მიწიშვილის მინიატიურაში *საით მივდივართ* გააზრებულია როგორც ადამიანის მორჩილებაში მყოფად არსებობა. ადამიანი, ბრმად-მყოფი და ბრმად-მოსიარულე, შესაძლებელია, იყოს მხოლოდ ისეთ საარსებო სივრცეში [სახელმწიფოში], რომელიც აბსურდისა და დაუსრულებელი განმეორებების სივრცეა. ამგვარ სივრცეში [სახელმწიფოში] ადამიანი გზააბნეული და მიზან-გარეშე მყოფი არსებაა, სიბნელეში მოძრავი.

მინიატიურა მოგვითხრობს ადამიანების შესახებ, რომლებიც მიცურავენ წყვდიადში, უმისამართოდ. მიცურავენ წინააღმდეგობაში, სადაც ქარი, სიბნელე და ტალღები ისე ებრძვიან ნავში მსხდომებს, როგორც სახელმწიფო – ადამიანს. და ამ ცურვაში ადამიანები ამბობენ: „წყვდიადს ვტოვებთ და წყვდიადში ვეხვევით.“⁵ მიწიშვილის აღნიშნული მინიატიურა და მასში ჩამოყალიბებული ბრმად-სიარულის მეტაფორა, ერთი მხრივ, აღწერს ისეთ სახელმწიფოს, რომელიც ცნობიერებას აბრმავებს და იმორჩილებს, მეორე მხრივ კი, ავითარებს პრინციპს, რომელიც თავის თავში მოიაზრებს მოძრაობას [სიარულს] როგორც ჩაკეტილი საარსებო სივრცის გადალახვის საშუალებას.

როგორც პლატონი თავის *სახელმწიფოში* წერს, ადამიანი მიჯაჭვული ანუ ბორკილებდადებული პატიმარია იქ, სადაც მისი საარსებო სივრცე არა სამართლიანი სახელმწიფო [თავისუფლების განხორციელებისთვის, ადამიანად გახდომისთვის შესაბამისი სივრცე], არამედ გამოქვაბულია.⁶ მიწიშვილის სახელმწიფოც გამოქვაბულს ჰგავს, გამოქვაბულში კი თანასწორობა შეუძლებელია: თუ არსებობს მიჯაჭვული, ე.ი. არსებობს მიმჯაჭველი და მათ შორის უეჭველად ასიმეტრიული დამოკიდებულებაა. გამოქვაბულში ისინი ვერ შეძლებენ ისეთ თანასწორობას, რაც მათი ადამიანად გახდომისა და თავისუფლად-მყოფობის ფუნდამენტური საფუძველი იქნებოდა. ამდენად, არსებობს მიჯაჭვული, რომელსაც მიმჯაჭველი განუსაზღვრავს ფიქრს, ამ ფიქრის შინაარსსა და საზღვრებს: ლანდები ნამდვილ საგნებად აღიქმება,⁷ ხოლო გამოქვაბულის მიღმა არსებული სივრცის როგორც ნამდვილად არსებულის მოაზრება შეუძლებლობაა. პლატონი ამ მოცემუ-

5 ნიკოლო მიწიშვილი, „საით მივდივართ“, *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, რედ. ზვიად კვარაცხელია (თბილისი: ინტელექტი, 2010), 162.

6 პლატონი, *სახელმწიფო*, მსოფლიო ლიტერატურის ბიბლიოთეკა. ანტიკური მწერლობა 14, მთარგმნ. ბაჩანა ბრეგვაძე (თბილისი: ბაკურ სულაკაური, 2013), 265.

7 იქვე, 266.

ლობის გადალახვის მთავარ იარაღად მიიჩნევს ბორკილების ახსნას,⁸ ანუ უძრაობის გადალახვას მოძრაობით. მიწიშვილთანაც, სინათლის პოვნა სიბნელეში ბრმად-მოძრავი ადამიანისთვის კვლავ-მოძრაობაა, შეუჩერებლად და მუდმივად. უმთავრესი პრინციპია, გადაილახოს სტატიკურად-მყოფობა. მოძრაობა როგორც გადარჩენა – ამგვარად შეიძლება ფორმულირდეს სიბნელის დაძლევისა და გამოქვაბულიდან გამოსვლის პრინციპი. მოძრაობას როგორც სტატიკურობისა და ჩაკეტილი, მკაცრად შემოსაზღვრული სივრცის გადალახვის პრინციპს ავითარებს თავის ტექსტში *შრომა-გასწორების კოლონიაში* ფრანც კაფკა. მასთან მნიშვნელოვანი პერსონაჟია მოგზაური როგორც სიბნელისა და პროგრესული იდეების შემომტანი იმ სახელმწიფო სისტემაში, რომელიც კაფკას აღწერილი აქვს როგორც კოლონია.⁹ კოლონია თავისი არსით, ფაქტობრივად, პლატონისეული გამოქვაბულის იდენტური სივრცეა, რომელიც გამოხატავს მკაცრად არასამართლიანი სახელმწიფოს მოდელს, რომელშიც ადამიანებს რწმენითი ცნობიერება აქვთ და სრულად არიან განსაზღვრულები ტრადიციებით/წარმოდგენებით.¹⁰ კაფკასთან, გარდა კოლონიის მეტაფორისა, საყურადღებოა მოგზაურის მეტაფორაც: მოგზაური თავისი შინაარსით გულისხმობს მუდმივად მოსიარულე ადამიანს, ე.ი. იმას, ვინც თავისი სტატუსით [არსით] ვერ იქნება სტატიკურად-მყოფი, არამედ იგი სულ მოძრაობს, მოგზაურობს. კაფკას მოგზაური გადარჩენა მაშინ, როდესაც მისი გადაწყვეტილება განისაზღვრება კოლონიიდან წასვლით, გაქცევით.¹¹ მოგზაური თავისი პრინციპით გამოხატავს სტატიკურობის გადალახვას, რაც იმას ნიშნავს, რომ იგი დაძლევეს ამ მოხუფულ სივრცეს [კოლონიას] და გათავისუფლდება როგორც პლატონის მიჯაჭვული, რომელიც მხოლოდ გამოქვაბულიდან გასვლის შემდგომ მოახერხებს სინამდვილესთან პირისპირ დადგომას.¹²

8 იქვე, 266-267.

9 ფრანც კაფკა, „შრომა-გასწორების კოლონიაში“, *რჩეული მოთხრობები*, მთარგმნ. მზია გალდავაძე (თბილისი: პეგასი, 2013), 128.

10 იქვე, 148.

11 იქვე, 148-149.

12 პლატონი, *სახელმწიფო*, 266-268.

მე ვარ „ადამიანი“ ანუ ადამიანი როგორც არა-ადამიანური ადამიანი [ადამიანი ბრჭყალებით]

მეორე მეტაფორა: „ადამიანი“, ე.ი. ბრჭყალებში ადამიანი, ანუ ადამიანი ბრჭყალებით.¹³ მიწიშვილი თავის მინიატიურაში მე ვარ „ადამიანი“ აღწერს ადამიანს ბრჭყალებით, ანუ ისეთ ადამიანს, რომელიც მოჩვენებითი/გადატანითი მნიშვნელობით მყოფობს. მისი ნამდვილი/პირდაპირი მნიშვნელობით ადამიანად გახდომა გულისხმობს მისი არსებობის განმსაზღვრელი ცნებისთვის ადამიანი ბრჭყალების ჩამოცილებას. აღნიშნული ბრჭყალები ადამიანის ცნებას მიემაგრება იქ, სადაც ადამიანის, როგორც ადამიანის, არსებობა განსაზღვრულია საარსებო სივრცის მიერ. თუ ეს სივრცე გამოქვაბულია/კოლონიაა, ადამიანი კი მიჯაჭვული და ბრმაა, იგი ვერ შეძლებს ამ მოცემულობაში თავის თავის ადამიანად განხორციელებას და მისი არსება სავსებით სამართლიანად იქნება განსაზღვრული როგორც „ადამიანი“, ე.ი. ადამიანი ბრჭყალებით. აღნიშნული ბრჭყალები ჩამოსცილდება ადამიანის ცნებას და ეს უკანასკნელი თავისი ნამდვილი მნიშვნელობით წარმოგვიდგება იმ სივრცეში, რომელშიც ადამიანი შეძლებს თავისუფლად-მყოფად ყოფნას.

მინიატიურა მოგვითხრობს იმგვარი ადამიანის შესახებ, რომელიც მრავალსახიანი: ხან მხეცია, ხან – მგრძობიარე; ხან თავისუფალია, ხან – ჯალათი; ხან პატრიოტი ან მოაზროვნე; ზოგჯერ – მეფეც.¹⁴ მიწიშვილის ეს მრავალსახიანი ადამიანი მაკიაველისეულ კენტავრს¹⁵ ჰგავს, მისი არსება განსაზღვრულია სიტუაციურად, ხდომილებებით და არა იდეურად/არსობრივად. მრავალსახიანობა ეფუძნება უსამართლო სივრცეში მყოფობას და ამ პროცესის შედეგია კენტავრი-ადამიანი, როგორც ასეთი. სისტემა აიძულებს ადამიანს, იყოს არა ის, ვინც იგი არის, არამედ ის, ვინც სისტემას სურს, რომ იყოს. ამ თეორიის ლოგიკურობას აჩვენებს ორუელის 1984, რომელშიც აღწერილია ხდომილებათა/სიტუაციათა მიხედვით მოქმედი და [შესაბამისად] განსაზღვრული ადამიანი, რომელსაც არ გააჩნია თავისი მყარი განსა-

13 ადამიანი ბრჭყალებით – ამ ცნებაში იგულისხმება გრაფიკული ნიშნით [ბრჭყალებით] ადამიანი. როგორც კი ადამიანის ცნებას მიემაგრება ბრჭყალები, აღნიშნული ცნება სრულად მეტაფორიკის ფუნქციას შეიძენს და ადამიანი გარდაიქმნება გადატანითი მნიშვნელობით ადამიანად, ე.ი. ინსტანციად, რომელიც არათავისუფალი და მიჯაჭვულია. გრაფიკული ნიშანი [ბრჭყალები] გაიგება როგორც პლატონისეული ბორკილები, რომლებიც ისევე წაართმევენ ადამიანის ცნებას თავის პირველად/პირდაპირ მნიშვნელობას, როგორც – ბრჭყალები.

14 ნიკოლო მიწიშვილი, „მე ვარ ადამიანი“, *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 166, 167, 169, 170, 171.

15 ნიკოლო მაკიაველი, მთავარი, *შესავალი თანამედროვე აზროვნებაში* 1, მთარგმნ. ბაჩანა ბრეგვაძე (თბილისი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2017), 154.

ზღვრულობა, რადგან სახელმწიფო სისტემა არ აძლევს მას ამ თავისუფლებას:¹⁶ შეზღუდული აქვს აზროვნებისა და მოქმედების სივრცე, განსაზღვრული აქვს აზროვნებისა და მოქმედების ფორმა. იგი არის ის, ვინც უნდა (ამ უნდა-ს განსაზღვრავს სახელმწიფო) იყოს.

საკითხი ბრჭყალებიანი ადამიანისა, ე.ი. „ადამიანისა“ პასუხობს ნიცშესეულ ეგზისტენციალურ პრობლემას ადამიანის ადამიანურად ყოფნის შესახებ: ადამიანი უნდა იყოს ადამიანური ადამიანი,¹⁷ ანუ ადამიანი ბრჭყალების გარეშე. იგი უნდა არსებობდეს არა გადატანითი (მეტაფორული), არამედ თავისი არსობრივი/ნამდვილი მნიშვნელობით, ამის გარანტი კი ის საარსებო სივრცე [სამართლიანი სახელმწიფო] უნდა იყოს, რომელშიც საერთოდ შესაძლებელია ადამიანის გაადამიანურება, ანუ მისი ადამიანად გახდომა და იმად ყოფნა, ვინც ის არის ნამდვილად.

პეპელა ანუ თვითგანადგურება როგორც არასამართლიანი სახელმწიფოსგან გაქცევა

მესამე მეტაფორა: თვითგანადგურებისკენ ლტოლვის პრინციპი, რომელიც ნიკოლო მიწიშვილის მინიატიურაში *პეპელა* გააზრებულია როგორც არასამართლიანი საარსებო სივრცისგან თავის დაღწევის სურვილი. მიწიშვილის *პეპელა* იმგვარი ადამიანის განსახიერებაა, რომელმაც გაიაზრა სახელმწიფოში ყოფნის აბსურდულობა, კუთვნილ ადგილს ვერ პოულობს როგორც **ადამიანი** და მყოფობს როგორც „ადამიანი“. ერთადერთი გამოსავალი არის თავისივე ბუნების წინააღმდეგ წასვლა, ანუ თვითგანადგურება. მიწიშვილი წერს, რომ „ინათა სანთელმა და გაჩნდა პეპელაც“¹⁸ ის სანთლის შუქისკენ მიისწრაფვის,¹⁹ მას სიცოცხლე სურს, როგორც ყველა ცოცხალ ორგანიზმს, და მისი ლტოლვა ცეცხლისკენ შეუსაბამოა მის სიცოცხლის წყურვილთან. თვითგადარჩენის ინსტინქტი დაეჯახება თვითგანადგურების სურვილს და თვითგანადგურების სურვილი დაძლევს თვითგადარჩენის ინსტინქტს. მხოლოდ ასე მოახერხებს *პეპელა* ცოცხლად ყოფნის ციკლის დარღვევას. ადამიანის ცოცხლად-ყოფნა იმავდროულად გულისხმობს ცოცხლად-ყოფნას იქ, სადაც საარსებო სივრცე ცოცხლად-ყოფნის პროცესში ადამიანს თვით[ადამიანად]-განხორციელების

16 ჯორჯ ორუელი, 1984, 50 წიგნი, რომელიც უნდა წაიკითხო, სანამ ცოცხალი ხარ, წიგნი 23, მთარგმნ. დავით აკრიანი, (თბილისი: პალიტრა L, 2011), 5.

17 ფრიდრიხ ნიცშე, „Ecce Homo: როგორ ხდება ადამიანი ის, რაც ის არის“, *რჩეული თხზულებები* 1, მთარგმნ. გიორგი თავაძე (თბილისი: ნეკერი, 2011) 17-20, 30, 50, 75, 78-79.

18 ნიკოლო მიწიშვილი, „პეპელა“, *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 180.

19 იქვე, 180-181.

შესაძლებლობას მისცემს. თუ ეს შესაძლებლობა მას წაერთმევა, იგი იძულებული გახდება, წავიდეს თავისი ბუნების წინააღმდეგ და გაინადგუროს თავი, რადგან ცოცხლად-ყოფნა და თვით-განხორციელება აუცილებლობით საჭიროებს საარსებო სივრცეს, რომელშიც ეს ორი თანადროული პროცესი უნდა შედგეს. თუ საარსებო სივრცე შეუსაბამოა ე.ი. არასამართლიანია აღნიშნული პროცესების განხორციელებისთვის, ადამიანისთვის რჩება სამი გზა:

1. დარჩენა. შეგუება.
2. გაქცევა. დაძლევა.
3. თვითგანადგურება. მე-ს მოკვდინება.

ამ მოცემულობით მნიშვნელოვანია, რომ ადამიანი ზემოთ აღნიშნული გზების არჩევასა მოქმედებს როგორც ორი ინსტანცია – გონებრივი და სხეულებრივი: ა) პირველი გზა აჩვენებს, რომ ადამიანი სხეულებრივადაც დარჩა არასამართლიან საარსებო სივრცეში და გონებრივადაც შეეგუა სისტემას. ჯორჯ ორუელი,²⁰ ფრანც კაფკა²¹ და ენტონი ბერჯესი²² თავიანთი ტექსტების მთავარი პერსონაჟების მაგალითებზე აჩვენებენ ამ თეორიის პრაქტიკულ განხორციელებას: როგორ ამარცხებს სახელმწიფო ინდივიდს და რამდენად უარყოფითია ამ დამარცხების შინაარსი, რომელიც სისტემის მიერ დამორჩილებულ, ექსპერიმენტის მსხვერპლ ინდივიდს აღწერს; ბ) მეორე გზა აჩვენებს, რომ ადამიანი სისტემიდან გონებრივად გაიქცა, თუმცა, სხეულებრივად მასში დარჩა. ლიტერატურული პერსონაჟი შტილერი²³ სწორედ ამ თეორიის პრაქტიკულ განსხეულებას წარმოადგენს; გ) მესამე გზა კი აჩვენებს, რომ ადამიანმა, როგორც სხეულებრივმა და როგორც გონებრივმა ერთად, დატოვა/გადალახა სისტემა. სწორედ ამ მესამე პრინციპის ჩვენებაა მიწიშვილის *პეპელა*. თითქოს, ადამიანი თავის არცერთ ნაწილს არ დატოვებს იმ საარსებო სივრცეში, რომელიც მას ზღუდავს, იმორჩილებს და ართმევს თვითგანხორციელების შესაძლებლობას. სისტემის ზეწოლა ადამიანის ფიქრზე, სიტყვაზე, ხედვაზე იმდენად დიდია, რომ იგი მოქმედებს არა როგორც ადამიანი, არამედ როგორც „ადამიანი“, ე.ი. როგორც *პეპელა*, თავისი არსების განმსაზღვრელი, ფუნდამენტური ინსტინქტი **თვითგადარჩენა** რომ დაძლია და თვითგანადგურების მოდუსში გადაინაცვლა.

20 ორუელი, 1984.

21 კაფკა, *შრომა-გასწორების კოლონიაში*.

22 ენტონი ბერჯესი, *მექანიკური ფორთოხალი*, მთარგმნ. გია ქუმბურიძე (თბილისი: ლოგოს პრესი, 2003).

23 მაქს ფრიში, *შტილერი*, მთარგმნ. მაია ფანჯიკიძე (თბილისი: ბაკურ სულაკაური, 2018).

ისინი ცხოვრებას ქმნიან ანუ სახელმწიფოს მიზან-გარეშე შენება როგორც აბსურდული ყოფ[ნ]ის შექმნა

მეოთხე მეტაფორა: სახელმწიფოს მიზან-გარეშე შენების პრინციპი, რომელიც ნიკოლო მიწიშვილის მინიატიურაში ისინი ცხოვრებას ქმნიან გააზრებულია როგორც აბსურდული ყოფ[ნ]ის ქმნადობის პროცესი. კვლავ-შენება და კვლავ-ნგრევა როგორც აბსურდულ სივრცეში ყოფნა აქ მთავარი საკითხებია. უნდა განისაზღვროს, არსობრივად, რას წარმოადგენს სახელმწიფო სივრცე.

მინიატიურა მოგვითხრობს, რომ „ქალაქს აშენებდნენ ისინი“,²⁴ რომლებიც მოგვიანებით, თავისი ნამოქმედართ უკმაყოფილონი, კვლავ შლიდნენ, ანადგურებდნენ და ანგრევდნენ იმას, რაც ოდესღაც ააგეს უდიდესი რუდუნებით. ამ ნგრევაში არის მიზეზი ახლიდან დაწყების და სწორედ ამიტომ, ადამიანები აშენებენ ლამაზ ტაძარს და მერე ანგრევენ მას,²⁵ „აშენებენ იმისათვის, რომ ბოლოს გაანადგურონ“²⁶ და ამით ქმნიან ცხოვრებას. აღნიშნულ მინიატიურაში ცნება **ცხოვრება** გააზრებულია როგორც სახელმწიფოს მეტაფორა; აღწერილია მუდმივი ნგრევისა და შენების (ადამიანის მიერ არამიზანმიმართული ქმედების) პროცესი. ამ პროცესში, როგორც არამიზანმიმართულ ქმედებაში, ადამიანი არის „ადამიანი“, ანუ სიზიფე. სიზიფეს მითი აჩვენებს „ადამიანის“ მიზან-გარეშე მოქმედების/ქცევის კლასიკურ მოდელს:²⁷ არამიზანმიმართული ქცევის მოდულში მუდმივად ყოფნა – ეს აბსურდია. ამ აბსურდს სჭირდება სივრცე, რომელშიც შესაძლებელია აბსურდის როგორც შედეგის მიღწევისთვის შესაბამისი (მიზან-გარეშე) ქმედება, რომელიც, ქმედების მსგავსად, თავადაც მიზან-გარეშეა; ისეთია, არასამართლიანი სახელმწიფო რომ ვუწოდეთ.

ამ მოცემულობით, გვაქვს სამი განზომილება: **სივრცე**, **სუბიექტი** და **ქმედება**. **სივრცე**, რომელიც აუცილებელია ყოფნისთვის; **სუბიექტი**, რომელიც უნდა მყოფობდეს, რათა მყოფობის პრინციპი განხორციელდეს საარსებო სივრცეში და სივრცემ თავის თავი განახორციელოს როგორც მოცემულობამ, რომელშიც შესაძლებელია სუბიექტის მყოფობა; და **ქმედება**, რომელიც სუბიექტის მყოფობას ახორციელებს, რადგან მყოფობა შეუძლებელი იქნებოდა ქმედების გარეშე. ასე გამოიყვანება ფორმულა სახელად – **სახელმწიფო**. ე.ი. სახელმწიფო ნიშნავს: მყოფი და იმავდროულად ქმედად-მყოფი სუბიექტი საარსებო სი-

24 ნიკოლო მიწიშვილი, „ისინი ცხოვრებას ქმნიან“, *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 184.

25 იქვე, 186-187.

26 იქვე, 190.

27 ალბერ კამიუ, *სიზიფის მითი*, მთარგმნ. მარინა ბალავაძე (თბილისი: აგორა, 2013), 189-195.

ვრცეში, სადაც ეს სუბიექტი მყოფობს და იმავდროულად ქმედებს. ეს სამი მოცემულობა თანადროულია და ერთმანეთს ემთხვევა, რადგან როგორც არის საარსებო სივრცე, იმგვარია მოქმედი სუბიექტიც და მისი ქმედებაც; და, იმავდროულად, მოქმედი სუბიექტისა და ქმედების როგორც განსაზღვრავს საარსებო სივრცის რაობას. მოცემულობა I: იქ, სადაც ადამიანი არის „ადამიანი“, ე.ი. სიზიფეს მსგავსი არსება [სიზიფე-ადამიანი], მისი ქმედებაც და სამოქმედო სივრცეც გადატანით მნიშვნელობს. ფორმულა: „ადამიანი“ მიზან-გარეშე ქმედებს არასამართლიან სივრცეში. მოცემულობა II: იქ, სადაც ადამიანი არის ადამიანი, ე.ი. თვით-განხორციელებული მე, მისი ქმედებაც და სამოქმედო სივრცეც პირდაპირ მნიშვნელობს. ფორმულა: ადამიანი მიზანმიმართულად ქმედებს სამართლიან სახელმწიფოში.

ყოველივე წარმავალი ანუ მარტოდ-დარჩენა როგორც თავის თავის უარყოფა

მეხუთე მეტაფორა: მე-ს მარტოდ-დარჩენის პრინციპი, რომელიც მიწიშვილის მინიატიურაში ყოველივე წარმავალი გააზრებულია როგორც ინდივიდის მიერ თავის თავის უარყოფის ანდა თავის თავისგან გაქცევის პროცესი. უმთავრესი საკითხია მარტოდ-დარჩენა როგორც არასამართლიან სივრცეში ყოფნის შედეგი და თვით-უარყოფა როგორც გაქცევა [იზოლირება] საზოგადოებისგან. ამ თეორიების ახსნისთვის მინიატიურა საჭირო შინაარსობრივ კონტექსტს გვიხსნის: ეს არის ამბავი ადამიანზე, რომელმაც დიდება და სხვა სიკეთეები დაკარგა და დარჩა მარტოდ – [გაუცხოვდა], ერთ, ძველ დროს ღარიბი, უცნობი მწერალი, რომელმაც წარმატებას მიაღწია, ახალმა დრომ ძველ დროში დააბრუნა.²⁸

მნიშვნელოვანია საზოგადოებისგან იზოლირების, ანუ მეორე ადამიანთან უ-თანასწორად ყოფნის გააზრების საკითხი, რომლის პრინციპი უკვე დევს პლატონის თეორიაში, რომლის მიხედვით, უსამართლობის შედეგად (რადგან ეს უკანასკნელი ადამიანის ბუნებისთვის უჩვეულოა), ინდივიდს საკუთარ თავთან გაუცხოება ეწყება,²⁹ მსგავსად მაქს ფრიშის *შტილერისა*, რომელიც აჩვენებს სწორედ განმარტოვებული, თავის თავის უარყოფი ინდივიდის იმიჯს.³⁰

მარტოდ-მყოფობა ინდივიდის მე-ს ისეთივე დამანაწევრებელი³¹

28 ნიკოლო მიწიშვილი, „ყოველივე წარმავალი“, 198-201.

29 პლატონი, *სახელმწიფო*, 62-63.

30 ფრიში, *შტილერი*, 9.

31 დამანაწევრებელში იგულისხმება რაღაც, რაც მთლიანობას დაშლის, მის დეკონსტრუქციას გამოიწვევს.

მიზეზია, როგორც პეპლის ლტოლვა – თვით-განადგურებისკენ. მარტოდ-მყოფობის გადაწყვეტილების განხორციელება მე-სთვის შესაძლებელია თავისივე მე-ს უარყოფით. და რადგან, შედეგის თვალსაზრისით, შეუძლებელია, უარი თქვა იმაზე, რაც ხარ (ეს ხარ გულისხმობს: რითაც ხარ განსაზღვრული შენივე მე-ს მიერ), ეს აბსურდი (ანუ მე-ს ამგვარი გადაწყვეტილება) მე-ს თრგუნავს იმდენად, რომ მე უკმაყოფილო ხდება თავისივე მე-ს მიმართ, სჯის მას, მისივე არსის (მისი ყოფნისა და მისი ფორმის) უარყოფისთვის, უარყოფით. მე-ს თვით-უარყოფა და მისი სიმულაციაში გადასვლა როგორც შედეგი რომ არ დადგეს, მე-მ უნდა დაძლიოს გაუცხოება თავის თავის მიმართ და ამას მხოლოდ იმ სივრცეში მოახერხებს, სადაც მე იქნება თანა-მყოფი [სხვა-სთან, მეორე მე-სთან] და არა - მარტოდ-მყოფი.

სიზმარი ანუ როგორ გარდაიქმნება მონა [სახელმწიფოდან] შემოქმედად [სიზმარში]

მეექვსე მეტაფორა: როგორ გარდაიქმნება ადამიანი მონა-ადამიანიდან შემოქმედ-ადამიანამდე, ე.ი. რა პროცესს გაივლის ცნობიერება, რომ თავისი თავი ამოიყვანოს მონის ცნობიერებიდან და გარდაქმნას იგი შემოქმედ ცნობიერებად.

მინიატიურა სიზმარი მოგვითხრობს მძინარე ადამიანის თავგადასავალს, სიზმარში რომ უდაბნოში მარტოდ-მოსიარულედ გარდაი-სახა და ადამიანზე სხვა ადამიანების ძალადობის კომმარული ამბები ნახა.³² მინიატიურაში მნიშვნელოვანია იმის გააზრება, თუ რამდენად მჭიდრო ბმაშია სივრცე სუბიექტთან და ის, რომ ეს ორი მოცემულობა ყოველთვის ერთმანეთს განსაზღვრავს: სივრცე იმგვარია, როგორც მასში არსებული სუბიექტი და სუბიექტი იმგვარია, როგორც მის გარშემო არსებული სივრცე. სუბიექტი არის ადამიანი (ე.ი. მოქალაქე სახელმწიფოში), ხოლო სივრცე არის სახელმწიფო (ე.ი. ადამიანად-ყოფნის აუცილებელი მოცემულობა ადამიანისთვის). მინიატიურა რამდენიმე საკითხის მიმართულებით არის საინტერესო და ეს საკითხები ზემოთ ხსენებულ პრინციპს ხსნის. ერთ-ერთია სიზმრის როგორც არსებობისთვის ალტერნატიული სივრცის გააზრება. აღწერილია შემდეგი პროცესი: როგორ გარბის ადამიანი სახელმწიფოდან. კომმარული სიზმარი, რომელიც ჭეშმარიტ ლტოლვეებს გამოხატავს, ფუნდამენტური მეტაფორაა მუდმივად-გაქცევის პრინციპის ჩვენებისთვის. სწორედ სიზმარია ის სივრცე, რომელშიც ადამიანი თავად ხდება შემოქმედი, რადგან ამ შემოქმედებითობის თავისუფლება (ანუ

32 ნიკოლო მიწიშვილი, „სიზმარი“, ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი, 206-207.

თავისუფლება) არ აქვს სახელმწიფოში. ამდენად, თვით-იძულების წესით, იმ სივრცის სიმულაციას აკეთებს, რომელშიც შეძლებდა თავის თავის განხორციელებას და ადამიანად [შემოქმედად] გახდომას. ამ პროცესის სასურველ შედეგად ქცევის განხორციელების ჟინი იმდენად დიდია, რომ ის ხშირად ადამიანში გამოგონილი სამყაროებისადმი ლტოლვის ინსტინქტად ჩამოყალიბების საფუძველი ხდება. უმბერტო ეკოს ლოგიკა იგივე პრინციპით ვითარდება „რობოტების ქალაქში“;³³ რომელიც აღწერს სიმულაციური სამყაროებისადმი (დისნეილენდი, მადამ ტიუსოს მუზეუმი და სხვ.) ადამიანის ლტოლვას და ასაბუთებს ამ ლტოლვის ფარულ მიზეზებს: არსებული [რეალური] რეალობა არ არის საკმარისი, რადგან სასურველი [წარმოსახვითი] რეალობა არსებულ რეალობაზე დიდია; რეალური რეალობა ვიწროა და მე-სთვის ის არ არის საკმარისი სივრცე თავის თავის განხორციელების, ამდენად, მე სიმულაციით აფართოებს სივრცის მოცულობას და ცდილობს მიზნის მიღწევას. იგი შემოქმედი ხდება იმ მომენტში, როგორც კი იღებს გადაწყვეტილებას, შექმნას რეალური სახელმწიფოს სიმულაცია. ამ სივრცეს მე ალაგებს თავისივე პრინციპებით და იწყებს თავის სიმულაციასთან ადაპტირებას: ა) თავის თავის განხორციელება სიმულაციურ რეალობაში; ბ) იმავდროულად, უარის თქმა საკუთარ მე-ზე, ე.ი. თვით-უარყოფა. სიმულაციაში არსებობა ნიშნავს მარტოდ-დარჩენას, რადგან სამყაროს შემოქმედი თავისივე ნამოქმედარში მარტოა. სიმულაციის პრინციპი: შესაქმესგან³⁴ განსხვავებით, შემოქმედმა (მე-მ) სიმულაციური სამყარო თავისივე მე-სთვის შე[ი]ქმნა და, ამდენად, ყოველი მე, რომელიც სიმულაციაში ცხოვრების გადაწყვეტილებას მიიღებს, სამყაროს მხოლოდ თავისი პრინციპების მიხედვით ააგებს და ამ პრინციპებში ყოველი ინდივიდი იქნება მარტო, როგორც ერთადერთი, რომელმაც შექმნა სიმულაცია და როგორც ერთადერთი, რომლისთვისაც შე[ი]ქმნა სიმულაცია.

შემოქმედობის [ლმერთობის] სურვილი მე-ში იმდენად დიდია, რამდენადაც დიდია სახელმწიფოს მიერ განხორციელებული კონტროლი ადამიანზე, შესაბამისად, შემოქმედებითობის სურვილი წარმოჩინდება როგორც პროტესტი სისტემის მხრიდან კონტროლზე და უარის თქმა ამგვარი სისტემის მორჩილებაზე. გიგესის მითი როგორც ამბავი არის ერთგვარი თეორია იმის ახსნისთვის, რამდენად მძლავრი მაპროვოცირებელია უსამართლო სახელმწიფო იმ იძულების, რომელიც ადამიანის სახელმწიფოდან გაქცევას და მის თვით-იზოლაციას გულისხმობს: გიგესის მითის მიხედვით, სასურველი სამართლიანო-

33 უმბერტო ეკო, „რობოტების ქალაქი“, პოლილოგი 4, მთარგმნ. ბელა წიფურია (1994).

34 დაბ. 1:1-31.

ბის ძიება ხორციელდება სახელმწიფოს მიღმა [სიზმარში];³⁵ შვიდი მძინარე ყრმის მითი აჩვენებს, რომ გამოქვაბულში დაძინება და გარე სამყაროსგან იზოლირება არის ერთადერთი მეთოდი გადარჩენის;³⁶ ზღაპარი რიპ ვან ვინკლებზე გვიყვება ერთი მონადირის შესახებ, რომელიც იძინებს, რათა სიზმარში გაექცეს აუტანელ ყოველდღიურობას.³⁷ და ყველა ასეთი, სიმულაციაში (წარმოსახვით რეალობაში) გადასული პერსონაჟი მარტოდ-მყოფი მე-ა, მარტოდ-მყოფობა კი ლოგიკურად განსაზღვრული შედეგია იმ პრინციპის გათვალისწინებით, რომელიც გულისხმობს მე-ს მიერ სიმულაციის შექმნას კვლავ მე-სთვის და არა – სხვისთვის; მხოლოდ მე-ს წესებით და არა – სხვისი: მე-ს მიერ შექმნილ სიმულაციაში არსებობს ერთადერთი შემოქმედი და ერთადერთი მოქალაქე – მე-ს მე.

მდუმარება ანუ ჩუმად-ყოფნა როგორც მეორესთან/სხვა-სთან [არათანასწორთან] დიალოგის შეუძლებლობა

მეშვიდე მეტაფორა: დიალოგი როგორც თანასწორთა ურთიერთობის პრინციპი და მდუმარება როგორც არათანასწორთა თანაყოფნა, ე.ი. დიალოგი როგორც ამავე დიალოგის მონაწილეთა კომუნიკაციის მთავარი ბმა, რომელიც უზრუნველყოფს მათ თანასწორად-მყოფობას და მდუმარება როგორც მეორესთან ყოფნით გამოწვეული გაუცხოება, რომელიც შედეგია უთანასწორად-მყოფობის გაცნობიერების და ამით გამოწვეული უკმაყოფილების.

მინიატიურა მოგვითხრობს ადამიანის მიერ მეგობრის [თანასწორის] ძიების ამბავს და აღგვიწერს მეგობრის პოვნისა და მასთან დიალოგის შეუძლებლობის საკითხებზე მე-ს მწუხარებას.³⁸ აქ მნიშვნელოვანია მდუმარების ორი შინაარსი: ა) მდუმარება [სიჩუმე] როგორც დიალოგის ალტერნატივა; ბ) მდუმარება როგორც თვითნაღიბი – წინაპირობა დიალოგისთვის. მდუმარება როგორც დიალოგის ალტერნატივა მე-ს მიერ გამოყენებულია იქ, სადაც მისი საარსებო სივრცე ვერ ქმნის თანასწორობისთვის აუცილებელ ელემენტებს: აზრისა და ქმედების თავისუფლება, თანამყოფობისა და თვით-განხორციელების შესაძლებლობა. გამოქვაბულში სწორედ ამგვარი ქცევით ხასიათდებიან მიჯაჭვულები, რომლებსაც, როგორც მიჯაჭვულებს, გარდა

35 პლატონი, *სახელმწიფო*, 54-55.

36 გამოქვაბული, *ყურანი*, მთარგმნ. გიორგი ლობჯინიძე (თბილისი: კავკასიური სახლი, 2006), 223-227.

37 ფრიში, *შტილერი*, 83-89.

38 ნიკოლო მიწიშვილი, „მდუმარება“, *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 222-223.

ქმედების შეზღუდვისა, აქვთ დიალოგის შეზღუდვაც.³⁹ მე გაიაზრებს ამ მოცემულობას და მდუმარებას გამოიყენებს როგორც მეთოდს თვითნაწილისთვის, რათა დაიწყოს დიალოგი მეორესთან. ეს არის მე-ს ცდა, დაძლიოს სიჩუმე როგორც მარტოდ-მყოფობა და დაიწყოს დიალოგი მეორესთან, რათა განახორციელოს თანა-მყოფობა. ამისათვის, მე-მ უნდა გარდაქმნას ჩუმად-მყოფთა საარსებო სივრცე (სიჩუმის პრინციპზე დაფუძნებული სახელმწიფო) დიალოგისთვის შესაძლებელ საარსებო სივრცედ. კაფკას კოლონია სწორედ ჩუმად-მყოფთა სახელმწიფოა, რომელშიც მოგზაურის მიერ გაცნობიერდება ამ ჩუმად-მყოფობის დაუძლეველობა, რაც მიზეზი ხდება კოლონიიდან მოგზაურის გაქცევის.⁴⁰ მოძრაობა სახელდება მთავარ პრინციპად ჩუმად-მყოფობის (მდუმარების) საწინააღმდეგოდ; მოძრაობით გადაილანება არასამართლიანი საარსებო სივრცე (კოლონია); და მოძრაობაში იქნება შესაძლებელი დიალოგი.

მელანქოლია ე.ი. მორჩილი საზოგადოება როგორც რწმენაში-მყოფი და არა – ცოდნაში-მყოფი, ანუ შებრუნებული მნიშვნელობების პრობლემა

მერვე მეტაფორა: „დაფარული აზრი“ როგორც თანამყოფთა ურთიერთობის პრინციპი საზოგადოებაში და საზოგადოება როგორც სივრცე არაგულწრფელობის, თამაშის, მეტაფორების, უცოდინარობის, სახეების (როლების).

დაფარული აზრის ცნებაში იგულისხმება ის მოცემულობა, რომელიც საგნისა თუ მოვლენის პრაქტიკული გამოსახულების მიღმა ძევს. ანუ დაფარული აზრი საგნის იდეაა, რომელიც სახელმწიფოში არ ჩანს და ადამიანებისათვის ის მიუწვდომელია. მეტიც, ადამიანებს ლტოლვაც არ აქვთ ამ დაფარულის გახსნისკენ, არამედ მოსწონთ ეს დაფარულობა, მათთვის საკმარისია როლები⁴¹ და უინტერესოა როლების დაფარული შინაარსები. მნიშვნელოვანია, რა ჩანს და უმნიშვნელოა – რა არის. აღნიშნული ფორმულა მუშაობს თამაშის პრინციპზე დაფუძნებულ [არასამართლიან] სახელმწიფოში, რომელსაც აღწერს მინიატიურა *მელანქოლია*. მთავარი პერსონაჟი გაოცებულია იმით, რომ საზოგადოებისთვის ყველაფერს შებრუნებული მნიშვნელობები აქვს.

39 პლატონი, *სახელმწიფო*, 265-266.

40 კაფკა, *შრომა-გასწორების კოლონიაში*, 148-149.

41 როლის ცნებაში იგულისხმება ის გარეგანი მოცემულობა, რომლითაც შეფუთულია შინაგანი ანუ რაც მის შინაგან არსს წარმოადგენს. როლი არის ინდივიდის ის მხარე, რომელიც სახელმწიფოში ხილულია. როლით განსაზღვრული ინდივიდი არის საჯაროობაში მყოფი/ჩავარდნილი [საჯარო მე] და ის შინაგანი მე-ს ოპოზიციას წარმოადგენს.

მათ რეალობაში ნორმალური გიჟია, მცოდნე – „დურაკი“... „ნიუტონის კანონი“, რომელსაც მთავარი პერსონაჟი სანაპიროზე მოსეირნე თანამოსაუბრეებთან განიხილავს, ისეთივე უცხო და უინტერესო თემაა, როგორც ბუნება, სამყარო, „დაფარული აზრის“ ძიება და სხვ.⁴² „ნიუტონის კანონი“ მინიატიურაში გააზრებულია როგორც მეტაფორა არცოდნის, ე.ი. რწმენის. მიწიშვილის ინდივიდუალისტ პერსონაჟს ორუელისეული პრობლემები ექმნება იქ, სადაც რწმენით შეპყრობილი მოქალაქეები ქმნიან თამაშის პრინციპზე დაფუძნებულ სახელმწიფოს და სადაც $2x2=5$ ⁴³; სადაც „თავისუფლება მონობაა“.⁴⁴ ამგვარ საარსებო სივრცეში ადამიანები ჰგვანან კარლო კაჭარავასეულ მძინარე ქალს (იხ. სურათი 1), რომელსაც სძინავს მაშინ, როცა სწამს და სწამს მაშინ, როცა სძინავს.

სურათი 1: კარლო კაჭარავა, ფრაგმენტი ნახატიდან *მძინავს, მშამს* (1992), <https://bit.ly/3b0sisG> (22.09.2023)

კაჭარავას ფერწერული ტილო ჰყვება მჯდომარე, სტატიკურად მყოფი, მძინარე, თავის თავით მოცული და [თვით]კმარი, უფუნქციო, რწმენით შეპყრობილი ქალის ამბავს, რომელმაც უნდა გამოიღვიძოს, რომ მორწმუნე ინსტანციისგან გარდაიქმნას მცოდნე ინსტანციად.

42 ნიკოლო მიწიშვილი, „მელანქოლია“, *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 243, 238-239.

43 ორუელი, 1984, 263.

44 იქვე, 263.

მხოლოდ ცოდნის, მოძრაობის მოდუსში შეძლებს კაჭარავას მძინარე ქალი ისეთ მოქალაქედ ყოფნას, რომელსაც შეუძლია არასამართლიანი სახელმწიფო სისტემის დანგრევა და იმგვარის აშენება, რომელშიც ადამიანები აღარ დაიძინებენ (ე.ი. არ იქნებიან რწმენის მოდუსში მყოფნი) და შექმნიან სამართლიან სივრცეს, რომელშიც ექნებათ შესაძლებლობა, იყვნენ ბედნიერები⁴⁵ ანუ იყვნენ ისინი, ვინც ისინი ნამდვილად არიან. სახელმწიფოში ადამიანები გამოიღვიძებენ მხოლოდ მაშინ, როცა დაძლევენ რწმენის მოდუსს და გადაინაცვლებენ ცოდნის მოდუსში.

დაბოლოს [დასკვნა]

სახელმწიფოში, რომელიც იმართება კაფკასეული კოლონიის პრინციპით,⁴⁶ ანდაც, ჰგავს ფრიშისეულ შვეიცარიას,⁴⁷ ადამიანისთვის არ არის შესაძლებელი თვითგანხორციელება ანუ იმად ყოფნა, ვინც ის არის ნამდვილად. აღნიშნული შეუძლებლობის ადამიანის მიერ გაცნობიერება გამოიწვევს პროტესტს, პირველ რიგში, იმ სივრცისადმი, რომელიც ადამიანს არ აძლევს თავის თავად ყოფნის საშუალებას (ასეთ სივრცეს ჩვენ არასამართლიანი სახელმწიფო ვუწოდებთ), და, მეორე რიგში – საკუთარი თავისადმი, მე-სადმი, რომელიც იმდენად სუსტი აღმოჩნდა სისტემასთან ბრძოლაში, რომ თავისი მთავარი მიზნის მიღწევის (თვითგანხორციელების და ამის საფუძველზე ბედნიერად-მყოფობის) ნაცვლად დეკონსტრუირდა ანუ დაიშალა, დანაწევრდა, ე.ი. მარტოდ-მყოფად იქცა თავისივე შექმნილ სიმულაციაში ანუ მეტად დაშორდა რეალობას (მეორე ადამიანს და სახელმწიფოს). სახელმწიფოსთან ადამიანის დაშორება განპირობებულია სახელმწიფოს მიერ არასამართლიანი კანონებით სისტემის მართვით ანუ იმით, რომ სახე-

45 ბედნიერად მყოფობაში ვგულისხმობთ ადამიანის მცოდნედ-ყოფნას, ანუ ცოდნის მოდუსში ყოფნას. ცოდნა როგორც ბედნიერების საფუძველი, ანუ ცოდნა როგორც მოცემულობა, რომელსაც ადამიანი დააშენებს თავის ბედნიერებას; ცოდნა როგორც მიზეზი ადამიანის ბედნიერად (კმაყოფილად) ყოფნისთვის. პლატონის უტოპიური სახელმწიფო მოდელის კონსტრუქციის ძირითადი შემკვრელი მასალა სწორედ ცოდნაა (იხ. პლატონი, *სახელმწიფო*), ხოლო უმაღლესი მიზანი, რომელსაც ამ კონსტრუქციის აგებით და ამუშავებით უნდა მიაღწიოს საზოგადოებამ – სიკეთის იდეა. ე.ი. ცოდნით როგორც იარაღით ადამიანი ქმნის სიკეთეს ანუ აღწევს დასახულ მიზანს – განახორციელებს სიკეთის იდეას. ეს სიკეთე არის ბედნიერად (კმაყოფილად) ყოფნა, როცა ადამიანი მიმართულია არა თვითგანადგურებისკენ, არამედ თვითგანხორციელებისკენ; არა სიმულაციების შექმნისკენ, არამედ – სამართლიანი საარსებო სივრცის აგებისკენ, რომელშიც შესაძლებელია ადამიანის ადამიანად განხორციელება. ეს არის მიზეზი ბედნიერად ყოფნის, და ეს არის შედეგი სიკეთის იდეის (როგორც უმაღლესი მიზნის) განხორციელების.

46 კაფკა, *შრომა-გასწორების კოლონიაში*, 112, 118-119, 120, 133, 147.

47 ფრიში, *შტილერი*, 76, 98-99, 300.

ლმწიფო არასამართლიანია; მეორე ადამიანთან ადამიანის დაშორებას კი იწვევს ამ ორი ინსტანციის სხვადასხვა მდგომარეობებში ყოფნა, ანუ არათანასწორად ყოფნა. თუ მე-ს ღვიძავს, ხოლო სხვა-ს სძინავს, ისინი არ არიან თანასწორნი; თუ მე-მ იცის, ხოლო სხვა-ს სწამს, მათ კვლავ არ შეუძლიათ ერთმანეთთან თანასწორად-ყოფნა. მოძრაობით, სიმულაციებისაკენ და თვით-განადგურებისკენ ლტოლვის დაძლევიტ, დიალოგით, ღვიძილის მდგომარეობაში ყოფნით, ცოდნით მე შეძლებს თვითგანხორციელებას და ისეთი სამართლიანი საარსებო სივრცის შექმნას, რომელშიც მე გახდება მე, ანუ გარდაიქმნება თავის თავად, ე.ი. გახდება ის, ვინც ის ნამდვილად არის. მაგრამ სად განხორციელდება ეს? რომელ სივრცეში შეძლებს მე ამ პროცესის წარმართვას? როგორ გაიაზრებს და დაასაბუთებს მე თავისი სამოქმედო და საარსებო სივრცის როგორობას? როგორ განსაზღვრავს იგი, ნამდვილია ეს სახელმწიფო თუ – სიმულაცია? იქნებ, მე თავის თავს კვლავ და მხოლოდ სიმულაციაში განახორციელებს, რადგან მას სხვაგვარად არ ძალუძს, რადგან ნამდვილი სახელმწიფო მე-სთვის ყოველთვის უსამართლო იქნება, ვინაიდან ნამდვილ სახელმწიფოს ბევრი შემოქმედი ჰყავს და ეს ნიშნავს, რომ ბევრის ნამოქმედარ სივრცეში თანასწორობა შეუძლებელია, ე.ი. ეს სივრცე ვერ იქნება სამართლიანი. სიმულაციაში კი მე მართა როგორც შემოქმედი, ამდენად, იქ მას შეუძლია იყოს თავის თავის თანასწორი და სამართლიან სივრცეში მყოფი. მხოლოდ, სიმულაციაში მე მართა და ეს სიმართლვე როგორც მისი ბუნებისთვის უცხო სხეული მე-ს ყოველთვის აიძულებს სხვა-სთან კვლავ-დაბრუნებას და თავისი შექმნილი სიმულაციის კვლავ-დატოვებას.

სტატიის დასკვნითი ნაწილი, ერთი მხრივ, აჩვენებს, მხოლოდ არასამართლიანი სახელმწიფოს მოდელებსა და მათში მყოფი დეკონსტრუირებული მე-ს სახე-ხატს, მეორე მხრივ კი, მიანიშნებს კვლევის უმთავრეს შეზღუდვაზე, რომელიც მხოლოდ არასამართლიანი სახელმწიფოს მოდელთა ფარგლებში, კვლევის ძირითადი საკითხის ანალიზს გულისხმობს. კვლევისთვის მნიშვნელოვანი სივრცის ე.ი. არასამართლიანი სახელმწიფოს მოდელის საპირისპირო მოცემულობას, მის აღწერასა და ანალიზს კი ვერსად ვხვდებით. რატომ? ამგვარი ფორმატი კვლევის ერთ ძირითად ვარაუდს ეფუძნება: სტატიაში განხილული ლიტერატურული ტექსტები და მათი შესაბამისი ფილოსოფიური თეორიები უკვე გულისხმობენ თავის თავში სამართლიანი სახელმწიფოსა და, შესაბამისად, მათში არსებული თავისთავად-მყოფი მე-ს პრაქტიკული არსებობის შეუძლებლობას.

დამოწმებანი

- ბერჯესი, ენტონი. *მექანიკური ფორთოხალი*, მთარგმნ. გია ჭუმბურიძე. თბილისი: ლოგოს პრესი, 2003.
- გამოქვაბული. *ყურანი*, მთარგმნ. გიორგი ლობჯანიძე. 223-227. თბილისი: კავკასიური სახლი, 2006.
- ეკო, უმბერტო. „რობოტების ქალაქი“, მთარგმნ. ბელა წიფურია. *პოლილოგი* 4 (1994), 243-249.
- კამიუ, ალბერ. *სიზიფის მითი*, მთარგმნ. მარინა ბალავაძე. თბილისი: აგორა, 2013.
- კავკა, ფრანც. „შრომა-გასწორების კოლონიაში“. *კრებულში რჩეული მოთხრობები*, მთარგმნ. მზია გალდავაძე. 112-149. თბილისი: პეგასი, 2013.
- კაჭარავა, კარლო. ფრაგმენტი ნახატიდან *მძინავს, მწამს*. 1992. <https://bit.ly/3b0sisG> (22.09.2023).
- მაკიაველი, ნიკოლო. მთავარი. *კრებულში შესავალი თანამედროვე აზროვნებაში 1*, მთარგმნ. ბაჩანა ბრეგვაძე, 110-179. თბილისი: ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი, 2017.
- მიწიშვილი, ნიკოლო. *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, რედ. ზვიად კვარაცხელია. თბილისი: ინტელექტი, 2010.
- „ისინი ცხოვრებას ქმნიან“. *კრებულში: მიწიშვილი, ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 184-190.
- „მდუმარება“. *კრებულში: მიწიშვილი, ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 222-225.
- „მელანქოლია“. *კრებულში: მიწიშვილი, ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 226-245.
- „მე ვარ ‘ადამიანი‘“. *კრებულში: მიწიშვილი, ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 166-173.
- „პეპელა“. *კრებულში: მიწიშვილი, ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 180-183.
- „საით მივდივართ“. *კრებულში: მიწიშვილი, ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 159-162.
- „სიზმარი“. *კრებულში: მიწიშვილი, ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 204-212.
- „ყოველივე წარმავალია“. *კრებულში: მიწიშვილი, ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 195-203.
- ნიცშე, ფრიდრიხ. „Ecce Homo: როგორ ხდება ადამიანი ის, რაც ის არის“. *კრებულში რჩეული თხზულებები 1*, მთარგმნ. გიორგი თავაძე. თბილისი: ნეკერი, 2011.

ორუელი, ჯორჯ. 1984. 50 წიგნი, რომელიც უნდა წაიკითხო, სანამ ცოცხალი ხარ, წიგნი 23, მთარგმნ. დავით აკრიანი. თბილისი: პალიტრა L, 2011.

პლატონი. *პოლიტიკოსი*, რედ. ირინე დარჩია, მთარგმნ. მაია შუხოშვილი. თბილისი: ლოგოსი, 2014.

----. *სახელმწიფო*. მსოფლიო ლიტერატურის ბიბლიოთეკა. ანტიკური მწერლობა 14, მთარგმნ. ბაჩანა ბრეგვაძე. თბილისი: ბაკურ სულაკაური, 2013.

ფრიში, მაქს. *შტილერი*, მთარგმნ. მაია ფანჯიკიძე. თბილისი: ბაკურ სულაკაური, 2018.

Gaddis, William. *A Frolic of His Own*. New York, London, Toronto, Sydney: Simon & Schuster, 1994.

ARTICLES

Nino Galdavadze

Ilia State University, Georgia

nino_galdavadze@iliauni.edu.ge

The Principle of Justice as the Premise of Equal Coexistence within a State, or One's Path towards Self-Actualization

Based on eight miniatures by Nikolo Mitsishvili

Keywords: justice, state, unjust state, human, self, “human”, other, coexistence, self-destruction, absurd state of being, self-negation, simulated reality, reverse meaning

Justice? – You get justice in the next world; in this world you have the law.

William Gaddis¹

Introduction

In one of his dialogues, the *Statesman*, Plato notes that the only space where humans can coexist [as humans] is the state, and that this coexistence is made feasible through equality, i.e. that self-actualization may be attained through existence and concurrent, equal coexistence² – one must have an essential space [the state] to exist and an object [human, **another**] to coexist with. Therefore, existence and coexistence, the key principles of being human, require a space for being, which we call the state, or, to be more precise, the just state. And what happens when this space for being is unjust? Here [in such a space], one is bound to be deprived of an opportunity for self-actualization and end up being deconstructed,³ i.e. lose the **self**, estrange the **self**, down-

1 William Gaddis, *A Frolic of His Own* (New York, London, Toronto, Sydney: Simon & Schuster, 1994), 13.

2 Plato, “Statesman,” *Plato in Twelve Volumes*, Vol. 12, transl. Harold N. Fowler (Cambridge, MA: Harvard University Press; London: William Heinemann Ltd, 1921), [267e]; [275a]; [293d]; [297b]; [307d]-[308a]; [309b]; [311c]. <https://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:abo:tlg,0059,008:307b&lang=original> (15.09.2023).

3 In this specific case, the concept of deconstruction means breakdown, disintegration, i.e. deconstruction of **self**; for the collapse, disintegration of the initial intact construct of **self**.

right flee the **self**. However, every escape entails a **direction** of some sort—an alternative space, which one [**self**] will construct on their own, for themselves, in order to self-actualize, become human and reunite with the true **self**, estranged through existence in an inadequate [unjust] space.

Key questions to consider are: What does it mean to exist and what makes existence and coexistence possible? Why is existence and coexistence crucial? What does the concept of a just state entail? What does an alternative space for existence, created by the deconstructed **self**, look like? Why does the deconstruction of **self** take place and who is this **self**?

This research is based primarily on Nikolo Mitsishvili⁴'s eight miniatures from the 1910s, which will serve as a foundation for several important metaphors to be considered. In order to explicate literary metaphors and answer key research questions, the theoretical part of this work will draw upon the philosophical principles of, among others, Plato, Machiavelli, Kafka, Orwell, Nietzsche, Frisch and Camus. The goal is to analyze pertinent aspects of Mitsishvili's miniatures, the groundwork of this article, and to demonstrate how the author portrays an unjust state and a confined [non]human through his metaphors. It should also be noted that the premise of research undertaken for this article is not to elevate a particular author.

Where Do We Go from Here? Blind walking as an inherent desire to overpower the static state

The first metaphor: the principle of blind walking, considered as a state of submission in Nikolo Mitsishvili's *Where Do We Go from Here?*. Humans may be blinded or blind walking only in a space [state] of absurdity and permanent repetition. In such spaces [states], one is astray and aimless, locomoting in the dark.

The miniature tells the story of humans adrift in the murk. They are sailing against the wind, in utter darkness and beaten by waves—adversaries, such as the state itself. And, as they sail, these characters say, “We leave the murk only to find equal darkness⁵” Mitsishvili's miniature and the blind walking metaphor describe the kind of state that deprives one of consciousness, and

4 Who is Nikolo Mitsishvili? Georgian poet, writer and publicist. His real name is Nikoloz Sirbiladze (1896-1937). His texts were published in a variety of journals and papers from 1912 onwards. His editorial work commenced in 1917. He joined the *Blue Horn* society in 1918, and lived abroad between 1922 and 1926. He was imprisoned and executed in 1937. Ref. National Parliamentary Library of Georgia, Nikolo Mitsishvili, *Biographical Dictionary of Georgia*, <http://www.nplg.gov.ge/bios/ka/00000905/> (22.09.2023).

5 Nikolo Mitsishvili, “Where Do We Go from Here?,” *Hadji Murat's Severed Head*, ed. Zviad Kvaratskhelia (Tbilisi: Intelekti, 2010), 162.

annihilates, simultaneously advancing the principle of motion [walking] as means of escaping a confined space for being.

As argued by Plato in his *Republic*, in a space other than a just state [an adequate space to exercise freedom and become human], humans are but chained prisoners in a cave⁶. Mitsishvili's state, too, resembles the cave, in which equality is impossible to attain: If there is a prisoner, then there must be one who imprisons him, and that is certainly a distorted relationship in itself. In this cave, they shall never establish the kind of equality that can serve as a foundation for becoming human and exercising true freedom. As a result, the one who confines directs the thoughts of the confined, determining their content and boundaries: Shadows are perceived as real objects⁷, while the actual space beyond the cave is no longer perceptible. For Plato, in order to overcome this state of being, one must be unchained⁸, or, in other words, overcome motionlessness through motion. Mitsishvili, too, deems the redemption of permanent, infinite motion to be the sole path out of the dark into the light. The ability to overcome the static state of being is the vital principle here. The act of defeating the dark and escaping the cave may also be framed as survival through motion.

Franz Kafka also elaborates on the principle of escaping a confined space in his *In the Penal Colony*. Here, the protagonist is a traveler that introduces novel and progressive ideas into the state system, which Kafka describes as a colony⁹. The colony is essentially a kind of space that is identical to Plato's cave, representing an unjust state in which human consciousness is based solely on faith, and their traditions/attitudes are predefined¹⁰. Apart from the colony metaphor, Kafka also illustrates that of the traveler: A traveler is a human in permanent motion, i.e. the kind that may never be static per se, as he is constantly in motion, peripatetic. Kafka's traveler may only survive by deciding to leave the colony—by fleeing¹¹. The traveler essentially stands for transcendence over the static state of being, who will escape this confinement [the colony] and free himself from the chains, just like Plato's prisoner who only manages to face reality after breaking out of the cave¹².

6 Plato, "Republic," *Plato in Twelve Volumes*, Vols. 5 & 6, transl. Paul Shorey (Cambridge, MA: Harvard University Press; London: William Heinemann Ltd, 1969), [514a]-[514b].

7 Ibid., [515c].

8 Ibid., [515c]-[516b].

9 Franz Kafka, *In the Penal Colony*, transl. Ian Johnston (Global Grey ebooks, 2019), 12. <https://www.globalgreyebooks.com/ebooks1/franz-kafka/in-the-penal-colony/in-the-penal-colony.pdf> (14.09.2023).

10 Kafka, *In the Penal Colony*, 27.

11 Ibid., 27-28.

12 Plato, "Republic," [515d]-[516b].

***I Am “Human”*: The inhuman [quote-unquote human] kind of human**

The second metaphor: “Human,” i.e. quote-unquote human, or human with quotation marks¹³. In his miniature, *I Am “Human”*, Mitsishvili describes the kind of human that exists only figuratively, fictitiously. It is only through the elimination of these quotation marks that becoming genuinely, literally human is possible. These quotation marks become inseparable from the concept of being human in a space which predefines his existence. If this space is a cave/colony, while the human is chained and blind, he may never self-actualize as truly human, and his existence may be legitimately described as being “human,” i.e. human with quotation marks. The concept of being human can be rid of the stated quotation marks, and this human may emerge in the genuine sense of the notion, only in the kind of space that allows him to exist freely, without confinement.

The miniature portrays a human with many faces—both sensitive and predatory; both free and a Jack Ketch; a patriot and a thinker; or perhaps even a king at times¹⁴. This multifaceted human resembles the Machiavellian centaur¹⁵, with his being defined according to its setting and incidence, rather than profoundly and superlatively. This multiplicity of faces stems from existence in an unjust space, and the half-human centaur is essentially its by-product. The system forces humans to be who it wants them to be, rather than who they really are. Logic of this theory is proven further in *1984* by George Orwell, who essentially describes a human that acts and is thus defined according to incidence/setting, rid of clarity and fixed definition, as the state does not allow him the freedom to do so¹⁶. His thoughts and actions are limited—both in terms of their form and margin. He is who he **should** (this **should** is defined by the state) be.

The concept of being human with quotation marks, i.e. “human,” can also be traced back to Nietzsche’s existential question of being human: Humans should be human¹⁷, which entails being rid of the quotation marks. They must

13 The concept of *human with quotation marks* means a human with the graphic symbol (quotation marks). Once quotation marks are attached to a concept, it acquires a metaphoric function and *human* transforms into a figurative *human*, i.e. an unfree and subjugated being. This graphic symbol of quotation marks is perceived as being like Platonic chains, which, like these very quotation marks, deprive humans of their initial/literal meaning.

14 Nikolo Mitsishvili, “I am ‘Human’”, *Hadji Murat’s Severed Head*, 166; 167; 169; 170; 171.

15 Niccolò Machiavelli, *The Prince*, transl. Rufus Goodwin (Boston: Dante University Press, 2003), 96.

16 George Orwell, *1984* (UK: Penguin Books Ltd, 2016), 3-4.

17 Friedrich Nietzsche, “Ecce Homo: How to Become What You Are,” *Oxford World’s Classics*, transl. Duncan Large (Oxford: Oxford University Press, 2007), 3-6; 13-14; 31-33; 55; 58-59.

exist in a literal/genuine sense of the term, rather than figuratively (metaphorically), and what guarantees this form of existence is the very space [just state] that allows them to become human and be as they truly are.

Moth: Self-destruction as a means of escape from an unjust state

The third metaphor: The principle of instinctual self-destruction, perceived as an inherent desire to escape an unjust space in Nikolo Mitsishvili's *Moth*. The Moth represents the kind of human that manages to recognize the absurdity of his current state and fails to find his place, therefore continuing to exist as "human," as a result going against his nature, i.e. self-destruction appears to be the only solution. "There was light and with it came the Moth¹⁸," says Mitsishvili. The Moth is inherently driven towards the light¹⁹—like all living beings, it, too, desires to live, and this attraction to fire is unfitting for its thirst for life. As this instinct of self-preservation collides with that of self-destruction, the latter prevails. This is precisely how the Moth manages to break the cycle of being alive. For humans, being alive entails thriving in a sort of space that provides room for self-actualization [as a human]. Once deprived of an opportunity to do so, humans will be forced to go against their nature and inflict self-harm, destruction; as being alive and the very act of self-actualization require a space in which these concurrent processes can take place. If a space for being is inadequate, i.e. unjust for the stated processes, humans are forced to take one of the following three routes:

1. To stay. To adapt.
2. To escape. To overpower.
3. Self-destruction. Death of the **self**.

Here, it is important to note that while pondering these routes, humans act as two separate instances—cognitive and corporeal. The first route establishes that the human has chosen to remain in its current space corporeally, adapting to the system cognitively as well as physically. George Orwell²⁰, Franz Kafka²¹ and Anthony Burgess²² confirm this theory through the actions of their protagonists, demonstrating defeat of an individual by the state and shedding light on the very scale of this downfall—of a victim of an experiment and the

18 Nikolo Mitsishvili, "Moth," *Hadji Murat's Severed Head*, 180.

19 Ibid., 180-181.

20 Orwell, *1984*.

21 Kafka, *In the Penal Colony*.

22 Anthony Burgess, *A Clockwork Orange* (New York, London: WW Norton & Co, 2019).

overbearing system. The second route establishes that the human has managed to escape the system on a cognitive level, but his body remains. Stiller²³ is a very literary character that represents this theory. And, finally, the third route establishes that the human has left the system in both cognitive and corporeal forms. Mitsishvili's *Moth* is precisely this third case, portraying the kind of human that refuses to leave any of its forms in this confined and overbearing space which deprives him of an opportunity for self-actualization. The influence of the system on his thought, word and vision is so unbearable that he is forced to act as "human", rather than human, i.e. a Moth, which beats the fundamental instinct of self-preservation, therefore shifting into self-destruction mode.

Building a Life: Creating an absurd state of being by constructing a state without purpose

The fourth metaphor: The principle of constructing a state without purpose, perceived as creation of an absurd state of being in *Building a Life* by Nikolo Mitsishvili. Re-construction and re-destruction as an absurd state of being are the central theme of this miniature. What must be defined is the very essence of state space.

The miniature tells the story of "those building a city²⁴," later dissatisfied and forced to disassemble, destroy and abolish what they constructed with utmost care and caution. This act of destruction implies a reason for starting over, and that is precisely why humans build an exquisite temple, only to destroy it after²⁵. "They build it in order to demolish it eventually"²⁶ and that is how they create life. In this miniature, the concept of **life** is a metaphor of a state that represents the infinite process of destruction and building (a purposeless action on the part of a human). Throughout this process, a human is "human," i.e. Sisyphus. The myth of Sisyphus portrays the classic model of purposeless "human" action/behavior²⁷—the absurdity of a constant state of purposelessness. This absurdity requires space that allows essential (purposeless) actions required to attain absurdity as its result, as purposeless as the action itself—precisely what we have designated as the unjust state.

23 Max Frisch, *Stiller* (Berlin: Suhrkamp, 2010).

24 Nikolo Mitsishvili, "Building a Life," *Hadji Murat's Severed Head*, 184.

25 Ibid., 186-187.

26 Ibid., 190.

27 Albert Camus, "The Myth of Sisyphus," transl. Justin O'Brien, *Penguin Modern Classics* (England: Penguin Books, 1975).

This scheme has three dimensions: **space**, **subject** and **action**. The **space** is imperative to being; the **subject** exists for the principle of existence in a space for being to be feasible and for this space to self-actualize as a given, the one in which the subject may be; the **action** facilitates the existence of the subject, who would not exist without action. This is precisely how the formula of the **state** is derived: As a space for the being of a subject that exists and is capable of taking action. These three elements are concurrent and coincidental, as both the subject and their action take after the space in which they exist. And, simultaneously, the very nature of the subject and their action define the space. The first scheme: in a space where a human is “human,” i.e. a creature that resembles Sisyphus [human-Sisyphus], both their action and area of action gain figurative meaning. The formula: “Humans” act without purpose in an unjust space. The second scheme: In a space where a human is human, i.e. the self-actualized **self**, both their action and area of action have literal meaning. The formula: Humans act with purpose in a just state.

Nothing Lasts: Self-isolation as form of self-negation

The fifth metaphor: The principle of self-isolation, perceived as self-neglect or an act of self-escape in Mitsishvili’s *Building a Life*. The central theme of this miniature is self-isolation as a by-product of existence in an unjust space, and self-negation as a form of escape [isolation] from society. In order to explicate these theories, the miniature portrays a pertinent context: This is the story of a human that loses fame, among other gifts, and ends up alone; this is the story of an [estranged] writer, once poor and nameless, who achieves success only to be thrown back into the past through the present.²⁸

The topic of being cast out, experiencing a state of inequality relative to another, is equally important. It is also considered by Plato in his theory, which portrays the self-estrangement of an individual as a by-product of injustice (as the latter is unusual for human nature)²⁹—essentially similar to *Stiller* by Max Frisch, who also portrays the image of an ostracized, self-negating individual³⁰.

Exclusion is as much a cause of an individual’s **self**-ramification³¹ as the month’s yearning for self-destruction. The **self** can follow through on its decision to self-isolate only through the negation of **self**. And, as it is essentially

28 Nikolo Mitsishvili, “Building a Life,” *Hadji Murat’s Severed Head*, 198-201.

29 Plato, “Republic,” [361b]-[361d]; [382e].

30 Frisch, *Stiller*, 9.

31 A cause of ramification means something that serves as a cause for disintegration and deconstruction.

impossible to negate what you **are** (this concept of **being** means what is essentially defined by your true **self**) result-wise, this absurdity (which is this specific decision of the **self**) suppresses the **self** to an extent at which it is dissatisfied with its very **self**, punishing it for the very negation of its idea (of its being and its form) through self-denial. In order for the **self** not to have to face the very consequences of self-negation and transference into a simulation of sorts, the **self** must overpower this state of self-estrangement—which is feasible only in the kind of space in which the **self** has the capacity to co-exist [with **another**, with a second **self**], rather than have to stand alone.

A Dream: Transfiguration of a slave [from a state] into a creator [in a dream]

The sixth metaphor: Transfiguration of a human-slave into a human-creator, i.e. the path of consciousness from the state of slavery into that of a creator.

A Dream miniature is the story of the adventure of a sleeping human who experiences complete transfiguration on his solitary walk through the desert in his dream, where he observes the violent nightmares of others³². It is important to consider the tight connection between the space and the subject, and the fact that these two realities are always mutually determined: The space resembles the subject within, and the subject is just like the space that surrounds it. The subject is a human (i.e. a citizen of a state), while the space is the state (i.e. the essential determinant of being human). The miniature features several peculiar aspects, which essentially aim to elaborate the above-mentioned principle. One of these aspects is the consideration of a dream as an alternative space for being. The miniature depicts the escape of an individual from the state. The nightmare, which essentially portrays one's true aspirations, is a fundamental metaphor that serves the purpose of revealing the principle of permanent escape. The dream is the very space in which a human becomes a creator, as the state does not allow him the freedom to do so. Therefore, one forces oneself to create a simulation of space in which one is capable of self-actualization and becoming human [a creator]. The very urge to produce desirable results in this process is so strong that it often becomes the very foundation of one's instinctual longing for imaginary worlds. *The City of Robots*³³ by Umberto Eco essentially follows the same logic, depicting human longing for

32 Nikolo Mitsishvili, "Dream," *Hadji Murat's Severed Head*, 206-207.

33 Umberto Eco, "Travels in Hyperreality: City of Robots," Transl. William Weaver, *Travels in Hyperreality. Essays* (San Diego, New York, London: A Helen and Kurt Wolff Book; Harcourt Brace Jovanovich, 1986), 39-48.

simulated worlds (Disneyland, Madame Tussaud's Museum, etc.) and substantiating its hidden causes: Existing [actual] reality is no longer enough, as the desirable [imaginary] reality is much larger; actual reality is limited and thus insufficient for the **self** to actualize, which is why the latter enhances this space in an attempt to achieve its goals. As soon as it makes the decision to create a simulation of an imaginary state, it becomes a creator. The **self** arranges this space in accordance with its principles and initiates the process of adaptation to this simulation: a) Self-actualization in a simulated reality; b) Simultaneous negation of **self**, i.e. **self**-negation. Existence in a simulation means self-isolation, as a creator is always alone in its creation. Principle of simulation: Unlike Genesis³⁴, this simulated universe has been created by the creator (the **self**) for himself, which is why every **self** that decides to live in this simulation will construct its universe in accordance with its own principles, as a result of which an individual will always face these principles alone—as the sole creator and recipient of this simulation.

A **self**'s desire to become a creator [god] is as strong as the very control exercised by the state upon an individual. Therefore, this desire to create emerges as a form of protest against state control and a refusal to be subject to its system. The myth of Gyges is a theory of sorts that aims to elucidate the extent to which a state coerces an individual into escape and self-isolation. According to the myth of Gyges, the search for justice takes place beyond the state (in a dream)³⁵. The myth of the seven sleepers establishes sleep and isolation from the surrounding world as the only means of survival³⁶, while the tale of Rip Van Winkle tells a story of a hunter who chooses to fall asleep in order to escape an unbearable daily routine³⁷. Every single one of these characters that relocates into a simulation (imaginary reality) is a solitary **self**, and solitude is a logical by-product of the simulation, which the **self** creates for itself rather than for another; on its own terms—not those of another. The only creator and citizen in this simulation is the **self**.

Stillness: Stillness as the impossibility of engaging in a dialogue with another [the unequal]

The seventh metaphor: Dialogue as a principle of relations between two equals and Stillness as co-existence of unequals, i.e. dialogue as the sole con-

34 Gen. 1:1-31.

35 Plato, "Republic," [359d]-[360b].

36 The Quran, Sura 18: 1-110.

37 Frisch, *Stiller*, 71-76.

nection between participants of this dialogue, which facilitates their equality, and Stillness as estrangement, a consequence of recognizing inequality and being dissatisfied as a result.

The miniature tells the story of an individual's search for a companion [an equal] and the **self's** grief over finding a friend and yet never being able to converse with him³⁸. Silence has two implications here: a) Silence [quietude] as an alternative to a dialogue; b) Silence as self-analysis—a facilitator of dialogue. The **self** retreats into Stillness as an alternative to dialogue in a space that fails to provide elements that are essential for equality: Freedom of thought and action (free will), and an opportunity to coexist and co-actualize. The same applies to those chained in a cave, who, apart from having no freedom to act, are also limited in terms of an opportunity for dialogue³⁹. As the **self** perceives this premise, it retreats into Stillness as a means of self-analysis, which may facilitate future dialogue with another. This is an attempt by the **self** to overcome the Stillness of solitude and initiate a dialogue with another so that it can co-exist. In order for the **self** to do so, it must transform the space for the silent (a state with Stillness as its fundamental principle) into a space that facilitates dialogue. Kafka's colony is essentially the same kind of silent state, in which the traveler comprehends the impossibility of overcoming this Stillness, and, hence, decides to escape the colony⁴⁰. Thus, motion is portrayed as the fundamental premise of countering Stillness (quietude). It is precisely this motion that facilitates the escape from an unjust space (colony) and enables dialogue as a result.

Melancholia: The faithful rather than deliberate existence of a submissive society, or the issue of reverse meaning

The eighth metaphor: “Concealed opinion” as a foundation of intrasocietal relationships and society as space for deceit, pretense, metaphors, ignorance and facades (roles).

Concealed opinion implies a premise beyond the practical image of an object or event. In other words, silenced opinion is the idea of an invisible object within a state, which is out of reach. Furthermore, humans within this space do not aspire to expose whatever is concealed, and even enjoy this state of obscurity. They are content with these roles⁴¹ and show no interest in their

38 Nikolo Mitsishvili, “Silence,” *Hadji Murat's Severed Head*, 222-223.

39 Plato, “Republic,” [514a]-[516b].

40 Kafka, *In the Penal Colony*, 27-28.

41 Roles means the outward display of whatever is within, i.e. the inner essence. A role is the

hidden meaning. What matters is the appearance, not the essence. This is the formula of the pretense-based [unjust] state portrayed in *Melancholia*. The protagonist is astonished at the reverse meanings which prevail among society. To them, the insane are considered sane, while the knowledgeable are deemed ignorant. Newton's law, discussed by the protagonist and his counterparts on a walk along the beach, is as odd and unexciting as nature, the universe, and the search for hidden meaning, among other things⁴². Newton's law is a metaphor for ignorance, i.e. faith. This eccentric character of Mitsishvili's miniature ends up facing Orwellian problems in a space where citizens blinded by faith establish a state based on pretense. Here, "TWO AND TWO MAKE FIVE"⁴³ and "FREEDOM IS SLAVERY"⁴⁴. In a space like this, humans resemble the dormant lady of Karlo Katcharava (Ref. Image 1⁴⁵), who sleeps when she is faithful and is faithful when dormant.

Image 1: Karlo Kacharava, *I'm asleep, I believe*, 1992 (fragment), <https://bit.ly/3b0sisG> (22.09.2023).

Katcharava's piece tells the story of a sitting, static, dormant, self-en-grossed and self-sufficient, dysfunctional woman, who is blinded by faith and must awaken in order to metamorphize from a state of faithfulness into that of awareness. Only motion and awareness can enable Katcharava's dormant lady to become the kind of citizen that is capable of abolishing an unjust state

visible side of an individual in a state. An individual with a defined role is the one that exists/ is engaged in the public domain (a public **self**) and is essentially an opposite of the inner **self**.

42 Nikolo Mitsishvili, "Melancholia," *Hadji Murat's Severed Head*, 243; 238-239.

43 Orwell, *1984*, 349.

44 Ibid.

45 Karlo Kacharava, "I'm asleep, I believe" (1992) (fragment), <https://bit.ly/3b0sisG> (22.09.2023).

system, in order to build one in which humans will not be forced into a state of dormancy (i.e. will escape the state of faithfulness). Only then can they create a just space in which they will no longer be denied an opportunity for happiness⁴⁶—in other words, to be who they truly are. Humans will manage to awaken only upon the defeat of a state of faithfulness whereby they will shift into a mode of awareness.

Conclusion

In a state that is governed by principles of the Kafkaesque colony⁴⁷, or the kind that resembles the Swiss reality depicted by Frisch⁴⁸, it is impossible for humans to self-actualize or be who they truly are. Awareness of this impossibility will lead to protest against the very space that imposes such limitations (we refer to this space as an unjust state) and, eventually, against the **self**, which ends up self-deconstructing, or disintegrating and fragmenting instead of achieving its foremost objective (self-actualization and the resulting happiness), i.e. resorting to self-isolation in a simulation of its own making, drifting further away from reality (another human and the state). Separation from the state is triggered by the very system of unjust laws, i.e. the state's injustice, while estrangement between humans is a by-product of existence in separate realities, i.e. inequality. If the **self** is awake and **another** is dormant, they may never be equals. The same rule would apply in case of a **self** that knows and **another** that believes. The **self** will become capable of self-actualization and creation of a just space for being only through motion, suppression of its longing towards simulations and self-destruction, dialogue, awakening and awareness. Here, it will become a **self**, or become its true self, i.e. who it really is. But where could all this be? Which space would allow the **self** to act in such a manner? How would the **self** perceive and substantiate the very essence of its space for being and acting? How would it tell the difference between an actual state and a

46 Happiness means a state of awareness, or awareness mode of a human—awareness as the foundation of happiness, as a premise for creating happiness; awareness as the determinant of happiness (satisfaction). Awareness is the principal binding matter of Plato's utopian state (Ref. Plato, *Republic*), and the setup and exercise of this construct is the sole path of a society moving towards its highest purpose—the idea of kindness, i.e. humans create kindness or achieve their purpose with awareness as their weapon. This kindness is the state of being happy (satisfied), in which humans aim towards self-actualization, rather than self-destruction; in which they are motivated to create a space for being and self-actualization, rather than simulations. This is the very foundation of happiness and the outcome of the practicing of kindness (as the highest purpose).

47 Kafka, *In the Penal Colony*, 1; 5-6; 7; 16; 26-27.

48 Frisch, *Stiller*, 65-66; 84-85; 251-252.

simulation? What if the **self** ends up killing itself to actualize itself in a mere simulation, only because it is incapable of acting otherwise, as the actual state, having multiple creators and thus making it impossible to facilitate equality, would always be unjust for the **self**, i.e. this space would fail to remain just? In a simulation, the **self** is the sole creator and hence capable of being an equal of itself and existing in a just space. However, the **self** would always be alone in any simulation, and this solitude, this unusual body that its nature may never become accustomed to, would force the **self** to escape all over again, so that it can return to a space shared by **another**.

While this article concludes with a portrayal of primarily unjust state models and the deconstructed **self** that resides therein, it also points to the principal limitation of this research—having to restrict analysis to models of only unjust states. Illustration and analysis of an opposite setting—fundamental to this work—however, is nowhere to be found. Why would that be? The format chosen relies primarily on a single hypothesis: The premise of literary texts explored in this article, alongside their respective philosophical theories, is the impossibility of a just state and a self-standing **self**.

References

- Burgess, Anthony. *A Clockwork Orange*. New York, London: WW Norton & Co, 2019.
- Camus, Albert. “The Myth of Sisyphus,” transl. Justin O’Brien. *Penguin Modern Classics*. 107-111. England: Penguin Books, 1975.
- Eco, Umberto. “Travels in Hyperreality: City of Robots,” transl. William Weaver. *Travels in Hyperreality. Essays*. 1-58. San Diego, New York, London: A Helen and Kurt Wolff Book; Harcourt Brace Jovanovich, 1986.
- Frisch, Max. *Stiller*. Berlin: Suhrkamp, 2010.
- Gaddis, William. *A Frolic of His Own*. New York, London, Toronto, Sydney: Simon & Schuster, 1994.
- Kacharava, Karlo. *I’m asleep, I believe* (fragment). 1992. კატარავა, კარლო. ფრაგმენტი ნახატიდან *მძინავს, მწამს*. 1992. <https://bit.ly/3b0sisG> (22.09.2023).
- Kafka, Franz. *In the Penal Colony*, transl. Ian Johnston. Global Grey ebooks, 2019. <https://www.globalgreybooks.com/ebooks1/franz-kafka/in-the-penal-colony/in-the-penal-colony.pdf> (14.09.2023).
- Machiavelli, Niccolò. *The Prince*, transl. Rufus Goodwin. Boston: Dante University Press, 2003.
- Mitsishvili, Nikolo. *Hadji Murat’s Severed Head*, ed. Zviad Kvaratskhelia. Tbilisi: Intelekti, 2010. მიწიშვილი, ნიკოლო. ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი, რედ. ზვიად კვარაცხელია. თბილისი: ინტელექტი, 2010.

- “Moth.” In Mitsishvili, *Hadji Murat’s Severed Head*, 180-183. მიწიშვილი, ნიკოლო. „პეპელა.“ კრებულში: მიწიშვილი, *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 180-183.
- “A Dream.” In Mitsishvili, *Hadji Murat’s Severed Head*, 204-212. Tbilisi. მიწიშვილი, ნიკოლო. „სიზმარი.“ კრებულში: მიწიშვილი, *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 204-212.
- “Building a Life.” In Mitsishvili, *Hadji Murat’s Severed Head*, 195-203. მიწიშვილი, ნიკოლო. „ყოველივე წარმავალია.“ კრებულში: მიწიშვილი, *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 195-203.
- “I Am ‘Human’.” In Mitsishvili, *Hadji Murat’s Severed Head*, 166-173. მიწიშვილი, ნიკოლო. „მე ვარ ‘ადამიანი’.“ კრებულში: მიწიშვილი, *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 166-173.
- “Melancholia.” In Mitsishvili, *Hadji Murat’s Severed Head*, 226-245. მიწიშვილი, ნიკოლო. „მელანქოლია.“ კრებულში: მიწიშვილი, *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 226-245.
- “Stillness.” In Mitsishvili, *Hadji Murat’s Severed Head*, 222-225. მიწიშვილი, ნიკოლო. „მდუმარება.“ კრებულში *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 222-225.
- “Building a Life.” In Mitsishvili, *Hadji Murat’s Severed Head*, 184-190. მიწიშვილი, ნიკოლო. „ისინი ცხოვრებას ქმნიან.“ კრებულში *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 184-190.
- “Where Do We Go from Here?” In Mitsishvili, *Hadji Murat’s Severed Head*, 159-162. მიწიშვილი, ნიკოლო. „საით მივდივართ.“ კრებულში: მიწიშვილი, *ჰაჯი მურატის მოჭრილი თავი*, 159-162.
- Nietzsche, Friedrich. “Ecce Homo: How to Become What You Are.” *Oxford World’s Classics*, transl. Duncan Large. Oxford: Oxford University Press, 2007.
- Orwell, George. 1984. UK: Penguin Books Ltd, 2016.
- Plato. “Republic.” *Plato in Twelve Volumes*, Vols. 5 & 6, transl. Paul Shorey. Cambridge, MA: Harvard University Press; London: William Heinemann Ltd, 1969.
- “Statesman.” *Plato in Twelve Volumes*, Vol. 12, transl. Harold N. Fowler. Cambridge, MA: Harvard University Press; London: William Heinemann Ltd, 1921. <https://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus:abo:tlg,0059,008:307b&lang=original> (15.09.2023).

Miniatures by Nikolo Mitsishvili

Where Do We Go from Here?

We pressed forward, braving the vast expanse of the sea...

The night was pitch black, with no hint of the moon to light the way.

The wide blue yonder appeared unfathomable, with nothing but the stars signaling some interminable movement up above—some abstruse faculty, connecting these tiny, shiny dots in motion, radiating seductively in nebulous harmony...

The sea was restless, its dark waves clashing against our boats, threatening to drag us down into its depths.

And yet, we pressed forward...

Adrift in the dark, with no land in sight, we pressed on instinctively...

A distant voice called out, "Heyo!"

And the response echoed back from afar, "Heyo-o-o!"

"Where do we go from here?"

"We have no idea!"

"We're supposed to be somewhere near Danisos!"

"We can't see anything..."

And yet, we pressed on, our slender vessels soaring to the heavens and then crashing back into the void, only to be lifted back above the rolling waves by a mysterious force... And we pressed on in the dark, uncertain of our destination or origin... Our paddles dug into the water, we ventured deeper into the unfathomable murk, further off our course... From darkness into an uncharted dark!

A voice called out, "Heeeyo!" and the reply echoed back, "Hang on, let's take a break!"

"Hurry, hurry, the winds are speeding up!" the first one called again.

As we took a short respite, the winds picked up and the waves rose higher, soaring. But we pressed on, swaddled in this impenetrable pitch black murk.

We seemed to escape the darkness only to delve deeper into a lesser-known murk... "From darkness into an uncharted dark!" someone shouted.

"We press forward!" a voice echoed back.

"Where do we go from here?"

I Am “Human”

a

I am a beast—devoid of emotion, utterly desensitized. My insatiable hunger drives me to prey upon my own kin, even taking their lives if necessary. I am numb to the pain and suffering I cause, and care not for the consequences of my actions.

However, I am driven to work tirelessly in pursuit of sustenance. At times, I am reduced to snatching the last morsel from others to sate my hunger. The wails and cries of those I have wronged echo in my mind—a constant reminder of the lives I have shattered. Yet, I remain steadfast in my adherence to the laws of nature, for my hunger must be satisfied.

b

I am endowed with an acute sensitivity, and my mind overflows with grand aspirations and brilliant ideas.

I have erected magnificent edifices, offering all manner of delights to soothe my delicate senses.

I am frequently drawn to the theater, where I am mesmerized by the breathtaking spectacle that unfolds before me. There, I am witness to the misfortunes and tribulations of my fellow mortals, and I am overcome with sorrow and pity. The cruel and harsh reality of existence fills me with despair, and I grieve for those who are similarly burdened and hopeless. I would give anything to offer a comforting embrace to one of these troubled souls, and would gladly divest myself of all my possessions to ease their suffering.

Outside the theater, I encounter individuals who display a lack of dignity, who declare loudly and without shame their hunger and lack of sustenance. Despite their impudence, I am unable to shake my fragility and sensitivity, and continue to grieve for my unfortunate brethren.

c

I hold a profound reverence for freedom and am unwavering in my pursuit of it. I am willing to make any sacrifice necessary to secure its triumph. This is a struggle between life and death, a battle that must be waged. With a voice that rings out in defiance, I cry out “Down with tyrants! Long live freedom!” And so I persist in my fight, steadfast and resolute.

d

When the shackles of oppression are finally cast aside and the outdated symbols of the past are brought to ruin, I, a fervent devotee of freedom, be-

come its garroter. I condemn my erstwhile allies to a new form of servitude, lest they should be lured by the illusory allure of freedom. And so I shank them—just to keep the deceptive mirage away.

e

Oh, how thou, Motherland and Freedom, vexeth me!

I would lay down my life for this soil, so rich with the blood of my forebears. Each nook and cranny is dear to me, and I would not flinch to spill my own blood in defense of this sacred land.

f

I have tamed my intellect, my cognitive prowess—now capable of comprehending beyond imagination, thus unlocking the enigmas of the natural world and harnessing its forces.

I sweep across open fields like the wind, commanding the sea and all that lies beneath its depths. The air is my playground. Ethereal and weightless, I soar through the endless skies.

I am privy to all wisdom, hindering its transmission to others lest they too learn and contest my superiority. I have previously rallied others to rise up and fight, but now those cries shall be directed at me.

g

I am the ruler supreme, with instincts surpassing even the fiercest of beasts.

I am an indomitable force, fashioned in the likeness of God, yet also hailed as the embodiment of Satan.

Nothing is beyond my reach and I am free to act as I please.

I am the most magnificent and astute creation of divine faculty.

I am both a selfless benefactor and an insufferable egoist!

I both love and loathe all beings, willing to sacrifice for another yet always placing myself first.

I am the being that undermines yesterday's sanctity today and that of today—tomorrow!

I am both everything and nothing, a deity and a cipher.

I have come to this world with a cross to bear—a name that is both a proud legacy and a burden. And to this day, I bear it with honor. I am “human...”

1915

Moth

There was light, and then a moth appeared.

It raced recklessly towards the flame, diving right in and yet emerging unscathed, only to rush back once more. This time, its wings slightly singed... And again and again, until finally, its wings were burned beyond repair. The moth tumbled to the ground, its life extinguished.

It is dead...

But why did this fragile creature die—to what end?

What drives it to hurl itself towards the perilous flame, despite the inevitable outcome? Doesn't the moth comprehend that its wings are fated to catch fire, resulting in its downfall?

It does. It is well aware that it is going to burn. It knows that its delicate wings will be reduced to ashes by the open flame and that it, too, will fall victim to the fire. And yet, it cannot stop itself...

It is a mystery as to what draws the moth towards the flame—whether it be the light that entices it or some obscure force that guides it to

its fiery demise. Yet, we know that the moth flies toward the fire only to be consumed by it and transformed into ash... Is not life a wonder? Is it not love? Yet, why does the delicate moth sacrifice it all to the merciless fire? For what purpose?

And are you not, O human, like the moth as well? Are you not that same moth, fluttering through the world?

Yes, you are. You, too, are drawn to the flame, both loathing and loving the idea of death... You create deadly weapons, well aware that they will ultimately claim your own life!

You emit a raging fire, its flames reaching to the heavens as you succumb to its embrace. You fall victim to the very flames you have summoned.

Do you not realize that you shall be consumed by it?

Of course, you do. Yet, you hurry toward the fire as if it were your deliverance. The truth of the matter is, you are drawn to death.

But why? To what end?

You do not have a clue either, do you? Ha, ha, ha, ha... You are a moth, a restless moth that burns its delicate wings beyond repair upon the open fire...

And who shall judge your motives? Is it longing for death or a fascination with playing with its sweet flames that drives you? Ah, who's to say why the moth dances around the open fire, plunging into it... But why? To what end?

1915

Building a Life

Their numbers were plentiful, and the toil of their labor was weighty. They had gathered upon a magnificent expanse of land and set forth to construct a metropolis.

However, they sought not just any city, but one of unparalleled splendor. Houses, crafted from the finest stones, had to gleam radiantly in the sun's embrace, and statues were to adorn each juncture to pay homage to their illustrious offspring.

And so, they toiled endlessly to adorn the city... All was near completion, save for one temple—a temple dedicated to the arts, as yet unfinished.

The temple was the pride of their existence. Never before had anything like it been seen. The full measure of their mortal ingenuity had been devoted to its creation...

The building of this temple was a long and arduous process, with many men working tirelessly both day and night to see it through to completion.

Finally, the temple was ready... They had finally achieved their goal.

Afterwards, everyone journeyed to a mountain overlooking the city to bask in the glory of their creation. Everyone was enchanted by this temple of the arts.

Time passed.

One day, as everyone had left the city to revel in the view from afar, one of the architects turned to a companion and said, "Look, would not the temple be even more beautiful if the apex of that dome were just a bit higher?" The friend agreed.

Later, people noticed more faults in their handiwork. Inevitably, even the temple, for which they had labored for so long, was not exempt from these flaws. The beauty of all structures was now clouded.

"Let us build a new one," they proposed, "let us raise a new temple on that hill yonder, so that its pinnacle reaches the heavens!" "We shall build a new one and raze the old! The new temple shall rise from the ashes of the old!" some shouted.

The commotion was loud and a decision was difficult to come by.

"No, the new temple must be erected upon the remains of the old," some cried, brandishing their instruments of destruction.

"No, let us not do that!" cried others, but their voices were lost in the cacophony.

Cannons boomed, reducing the city to rubble, everything they had built over the course of a millennium reduced to ashes. Their homes, their sculptures, all that was lovely and beautiful was consumed by fire.

Strangers passing by would ask in bewilderment, “What is happening here? What are they doing?”

“They are building a life,” a local would answer.

“Life, you say?!” asked the stranger with a hint of wonder in his voice.

“Indeed, they are building a life. For countless generations, we have meticulously crafted our hallowed abodes with immense effort and devotion. Yet, once we attain our objectives, we so recklessly raze what was once revered to clear the path for a new sanctuary. We venerate new deities, as evidenced by the magnificent edifice that is now being dismantled before our very eyes. It appears to cause us no distress. Of course, we cherished it once, but must our existence come to a halt because of fondness? To progress, we must demolish the old and begin anew with a blank canvas. It is only in the quest for something even more resplendent that we surrender what was once beautiful. This, my comrade, is the quintessence of building a life. And they, too, are building one as we speak...”

As the magnificent temple crumbled to the ground, the resounding clatter of tumbling stone echoed throughout...

“They are building a life, destroying what they have spent generations constructing, in a single leap—only to start anew?!” pondered the stranger. Bending his head, he walked away from those who build for the purpose of destroying, and love only to loathe shortly thereafter.

1915

Nothing Lasts

It was a dark night.

He sat at his desk in deep thought. The delicate fluttering of moth wings caused the candle flame to dance, and he gazed upon it, seeking answers, but they were nowhere to be found. His memories of sitting in this small and unremarkable room were hazy, yet he felt content. Fortune had finally favored him.

He had become a renowned writer, with a name and standing that was all his own.

His works were read by many, and he had become an idol for the young, shining brightly among the luminaries of contemporary literature. He was overjoyed, soaring on the wings of his imagination in the realm of dreams... A smile played on his lips as he looked forward to the possibility of finding love, and the prospect of this person loving him back. That would surely make his joy boundless.

These were the thoughts that lulled him into slumber that night.

Some time passed.

As the moments trickled by, his joy was only further reinforced. The object of his affections had reciprocated his feelings, and his heart swelled with joy.

His new home was a far cry from the humble abode he once occupied, where only the echo of his solitary footsteps would disturb the stillness. He now lived in a grand residence, surrounded by every comfort.

As the night descended, elegantly attired couples would glide across the gleaming floors of his well-lit chambers, their steps in perfect harmony with the melodic strains of music. The revelries had commenced, and he was filled with happiness.

Amidst a fellowship of steadfast allies, both in the hearth and beyond, who brought mirth and offered sage counsel in hours of need; he held them dear with an impassioned heart, often musing that he would gladly cast himself into the flames for their sake, should such a moment arise.

The years flew by, bringing with them the cruelty of time. Like the morning mist that dissipates in the light of day, or smoke that scatters in the wind, his once renowned fame and dignity vanished into oblivion, just as swiftly and unexpectedly as they had come.

Bit by bit, the world forgot him, until he was consumed by the waves of oblivion. He became like a man entombed, with all turning their backs on him.

Even his faithful friends, who once flocked to his side, deserted him. As he plodded the streets, he would hasten to the other side to avoid the gaze of a former comrade.

His love, too, abandoned him, disappearing along with his fame. He buried his affection with his name.

His wealth also vanished, leaving him to depart this life as destitute as he had entered it.

All else faded into oblivion, leaving him in solitude, with nothing to brighten his modest chamber.

He favored the stillness that filled it, with only the occasional sigh and feeble groan of a man fading into death breaking the silence. He lay in bed, disconnected from society, ready to take his final breath, like a swan taking flight, reflecting upon his past. His memories were the only threads that bound him to life, but he could not come to terms with the fact that he could never reclaim what was lost, that he, forgotten and forsaken, could never rise to its death throes.

The days passed by in monotonous succession, each blending into the next...

Then, one radiant spring morning, the sun shone brightly, its rays warming and illuminating all equally, the universe rejoicing in its light. A few beams penetrated his chamber as well, shedding light on the darkness that had shrouded him for days.

He lay in bed, his body still, the sun's rays vainly playing with his eyes, trying to lure him back to life. But his cold, earth-toned face could no longer feel its warmth.

On the desk across from his bed, there was a light, a quill, and some paper, with two words scrawled weakly: "Nothing lasts." This must have been the title of his final masterpiece, but death had cruelly denied him the chance to complete it. All that remained of him was his mourned body, bathed in the sun's light, on his deathbed.

1915

A Dream

I was lost in slumber, plagued by a dream so sinister that I was drenched in cold sweat.

I found myself standing upon a vast, barren plain, surrounded by nothing but a distant stand of trees where the earth meets the sky.

Smoke rose from the ground like a vaporous apparition, and beyond lay the sea, its waters so entwined with the land that the two appeared as one.

The silence was deafening, and I, the only living soul in that wilderness, was left to tremble alone, dreading my own voice, my own shadow, my own self...

So I ran, fleeing that solitude, through sun and stars, night and day, until I reached the sea's edge where the forest began, though there was no sign of any beasts that might roam its paths.

Beneath a tree I set, beholding the sea, which glimmered like a turquoise gem in the sun.

And then, from the water's depths, I saw a minuscule speck emerge, grow-

ing larger as it approached the shore.

It was a boat, and in it were three riders, garbed in iron and steel, their visages so fearsome that I shuddered. And there, between them, was a woman so beautiful that she seemed to have descended from the heavens to earth.

They brought her to the shore, inflicting upon her unspeakable torture before casting her aside. As they returned to their boat, one of them, consumed by passion, turned back and plunged a knife into her chest.

As she cried out once, weakly, bright blood sprang from her chest, staining the field red.

“She’s dead, she’s dead!” I exclaimed, running to her. She was dying.

“How can I help you, poor thing?” I asked, and she murmured slowly, gazing at me with her giant eyes.

“It is too late to help... I am going to die and there is nothing that can stop it. I will rise from the dead one day, but before I do, these monsters must come here willingly to wash away my blood with tears of repentance. They must swear to each other never to shed the sacred blood of an innocent human or oppress a helpless creature again... And then, my spirit shall bring my body back to life.” She could not finish her words, for the dark wing of death covered her body, snuffing out her light like a candle.

And there I was, overcome by heart-wrenching sobs.

I scaled a bridge and let forth a frantic scream, beseeching those riders to show mercy on the gentle soul who belonged to both the heavens and the earth... But no one answered by call. My voice faded into the ether, as though it had never been uttered... But still, I screamed with all the power I could muster... until I was awoken.

My loved ones rushed towards me, concerned.

“What has happened? What troubles you?” they asked with alarm.

Still haunted by the image of the fair maiden’s tormented face, I wept like a man possessed, “She’s dead... Those monsters took her life!”

“Rise up, rise up, it’s Easter!” they proclaimed.

Everyone was filled with joy, embracing and kissing one another, shouting “Christ is Risen!” The sounds of church bells echoed through the city, announcing its awakening.

“Christ is Risen, my son,” they repeated, “Today is Easter Sunday.”

But I could only murmur, “She’s dead... dead,” as I dressed slowly.

My loved ones looked upon me with wonder, unable to comprehend what had befallen me. I could not summon the strength to offer Easter greetings that morning, nor could I believe the well wishes of others when they were offered to me. I simply stood there, silent and unresponsive.

Alas, how could I possibly join in the exultation of “Rejoice, Christ is Risen!”

How could I utter those joyful words?

No, it is not within my power. Those villains snuffed out the life of an innocent, destroying a celestial beauty.

No, that beauty, a symbol of life, lies dead, its precious blood spilled from a cruel wound.

Let us come together, inviting all to fulfill the final wish of this heavenly creature, with the hope that it might rise again.

Let us all celebrate a true resurrection.

Let us all ring the bells of joy, rejoicing with genuine hearts, hand in hand.

And then, I too, shall concur.

But for now... [I stand here in mourning...]

1915

Stillness

To a distant friend

As we sit together in a darkened chamber, grasping the depths of each other’s souls with only the glimmer of our gazes, my spirit drawn closer to yours. I, my beloved friend, long to share my sorrow and bare the yearning of my heart and the lamentations of my forsaken soul.

Indeed, I desire it so, but alas, I am silenced.

My friend, mere speech fails to convey the profound longing of my soul. It lacks the capacity to articulate the tempest within me. The shadows in the human heart are deep, and mere words cannot dispel them. I am powerless, and thus, I am still... We both bask in the silence.

Oh, but do you fathom the enchanting wonder that stillness holds?

Why should we seek the treachery of words, so duplicitous, so venomous, and beguiling? Let them be. Allow the serenity to silence your lips and guard the hallowed sentiments from the corruptions of speech.

It is precisely in this stillness that you shall heed the summons of my heart. That is when you shall comprehend its sorrow and the pain that besets the human soul, what the seeker seeks unceasingly...

Think of the days when stillness did not claim your lips, the days when you did not converse in hushed whispers with your spirit. Think of them as lost...

Do not fear the stillness, for it is the birthplace of great deeds and the cradle where all hallowed sentiments bloom and flourish.

Vast is the stillness, and daunting, too, for it is where the delicate strings of life's fairy tale snap, and the endless silence devours the dark pages of your life, written in hush.

Daunting is the stillness, for it is when you hear the fiendish laughter of the executioner of life, and this ominous stillness reduces you to a lesser being...

But love the silence nonetheless, for it is where you shall find your strength, where you may delve into the depths of your soul and uncover the human countenance.

Hush now, my friend, and consider each day the ominous stillness does not claim the boundless depths of your soul, a day lost...

And hush, my friend!

1916

Melancholia

The City Gardens, so named though they lie far from the city's hustle and bustle, demand a weary journey from one's feet. The path must be trodden, leaving behind a well-worn pair of shoes, before the weary traveler can finally return home with soles bared. The locals, it seems, were enamored with the act of walking. No thought was given to the number of shoes worn thin, nor to the extra coins offered to the carrier like a wandering vagrant. Instead, they inhaled the boundless air of the coast and pine groves, cleansing their lungs of the city's dust.

What did you think? Why would they concern themselves with such trifling matters as counting...

Blessed with the God who conceived the notion of breathing with lungs, for had it been through the stomach, nothing would remain for the rest of mankind.

Most vacationers here are from Kholmogory by descent—with rounded bellies, moving with ponderous gait, as if the earth beneath them would split any moment.

As I wander the gardens, I speak to myself, for why should I not? The words of Tutchev ring true: Молчи, скрывайся и тай / Hush, hide and melt away И все-же - кто поймет тебя? / Who will get it, after all?

Indeed, no one shall comprehend the fervent ardor in my heart. Or perhaps it is not a blaze, but rather a void in my stomach. How preposterous it would be to approach a stranger and proclaim the hollowness within me. But why have I come to these gardens?

Hey, you, come sit beside this ditch. Reverie and ruminate for as long as you desire... 'Tis not as though you are one of those vendors for any to acknowledge and humiliate...

On the other hand, you do seem somewhat dubious, somewhat democratic, my friend. What if a steadfast keeper of order sends you back— have you considered that?

You claim to be a citizen, do you not? Ha, ha, ha, ha!

If only every soul in this kingdom were a citizen like you, how quickly would this country be built! But alas, the gardens before us offer a delightful spectacle. Observe these roving wanderers. Do they take your fancy?

Truth be told, these gardens are a marvel... One can savor the sweet fragrance of pines and cypresses mingled with the blooms from yonder. Any flower you can imagine is here for you to find—red, like the unyielding desire for freedom; white, a tribute to those who have passed; yellow, a springtime dream come to life... the list goes on. And these blooms here, black with vibrant stripes, are a mystery waiting to be discovered...

Oh, how upright and charming are the cypresses! Legend has it that the first cypress sprang from the heart of a holy man, mirroring his unwavering spirit, and this trait has been passed down to every cypress tree that stands. Who can say whether the tale is true or not? The human mind is capable of creating wondrous fantasies. Regardless, they stand tall, surrounding the gardens like a halo, their branches reaching towards the sky, as if yearning for liberation from earthly ties.

These trees are forever lost in thought, and even the sea breeze cannot stir them from their reverie.

Beneath lies the vast sea, and countless times have I tried to glimpse its horizon, where it blends with the heavens... The two embrace one another with nonchalance, revealing naught to the mortal eye. Yet, here along the shore, the sea seems a dear companion... It weaves tales from distant lands, sometimes whipping the shore like a restless lion. But it soon calms, reverting to its melody, whispering to the shore and the cypress trees above. Perchance it calls out to those who pass by... Oh, how unfathomable the sea and the cypresses that behold it are! They are not human, after all, and cannot guide us in understanding...

Ha, ha, ha, ha! Could a mortal truly assist in comprehending or impart wisdom? Or offer sympathy?

Yesterday, I roamed along the coast. Suddenly, a gust of wind cast my hat into the sea. I could not venture into the water for fear of being swept away. As I bade farewell to my trusty hat, lo and behold, the sea returned it to me, tossing it upon the shore with a mighty wave. It refused to keep it... But God forbid anyone should take something of yours—they are never to return it!

Yesterday, the taverns along the coast were engulfed in flames. While the Greek proprietors doused the fire, all their fruits were pilfered... How strange is human nature!

Meanwhile, the gardens are ablaze with life, vibrant wanderers dressed in gay garb roaming about.

Two plump gentlemen amble by, leisurely puffing on tobacco and exchanging pleasantries as they breathe heavily. They occasionally cast fleeting glances at a nearby lady, but it does not detract from their jovial conversation...

“So, I’ve decided to come here after all. I find myself much more at ease here—there is the railway, the sea, and a refreshing breeze,” said one of the men.

“Of course! We are going to have a grand time,” replied the other, stealing a meaningful look at a passing woman.

“My dear sir,” interjected a nearby young lady, speaking to a student from the gymnasium, “may I suggest you take a closer look at physics. I remember the Law of Archimedes quite well from my time at the gymnasium. You might not be familiar with it.” “Why don’t you ask me about something else? I am not sure that law is in our textbook,” replied the student sheepishly.

“Newton’s Law, perhaps?” the knowledgeable young lady challenged, gazing intently into the fellow’s eyes.

“How marvelous!” she exclaimed.

“It’s marvelous, truly a dream come to life,” echoed a mysterious whisper. “And yet you sit there in that dark corner, pondering the meaning of life and all that nonsense.”

“Indeed,” replied another voice. “You must observe these people, learn about their passions, and gain a bird’s eye view of life. Only then will you truly understand it.” “Indeed,” echoed the first voice.

Melancholia... Melancholia...

Meanwhile, the two plump men had struck up a conversation with the lady ahead of them. They seemed quite content, chatting animatedly... “There is nothing like swimming at ten o’clock at night,” said one of them. “We always swim at either nine or ten. Last year, my family and I came here and swam at ten at night all the time. The water was fantastic.”

“How interesting,” replied the lady. “I had no idea one could swim at ten o’clock at night here.”

“Where else can one swim at this hour?” she asked after a brief pause. “I would love to go for a swim, but I’m a bit frightened.”

“Fear not,” the two gentlemen declared in unison. “We’re here, aren’t we? We’ll be right by your side, swimming indoors.”

“Ha, ha, ha, ha... To take a swim at the stroke of ten in the evening... what a grand plan! The moonlit waters appear to be a serene invitation, and your fair complexion will surely be spared from the scorching sun. I do wonder what the sea thinks of these nocturnal dips into its embrace, standing still for the time being... ha, ha, ha...” And there, the student and the fair maiden:

“I must confess, I am not fond of the great outdoors,” the student declared.

“Pardon me?” The lady was taken aback by his admission. “Nature draws us back to our primal state and...”

“Что вы говорите, Яша, это же дико! Nature is our very life force, a source of splendor and all that is magnificent in our world. It holds the deeper meaning of our existence,” the lady spoke passionately.

“Deeper meaning,” indeed, speaks volumes. For instance, the hands that you now clasp hold secrets untold, while your words may fall short of expressing such meaning... ha, ha, ha.

Does not everyone here communicate through this “deeper meaning”? They all mask their true thoughts, their tongues uttering sweet nothings while the hearts harbor a different truth. Here, everyone deceives each other, for appearances hold greater value than what truly lies within at this show.

“Madam, you have dropped your handkerchief,” an old gardener called out to the lady as he tended to the delicate flowers, his rough hands clearing away the weeds.

“Thank you, kind sir,” she replied graciously, as she continued her stroll with the student, who was still unwavering in his stance on nature’s negative impact on humanity.

Two laborers took their seat nearby, and the gazes of the refined society were fixed upon them, as if they were a blemish upon a magnificent Persian carpet. The elderly woman, with glasses perched upon her nose, glanced over with a disdainful sniff, as if they were an unwelcome intrusion. How could these laborers not see the disturbance they brought to this hallowed place, the offense they caused to this “sanctified community”.

“Shame what happened to ol’ Erastia today,” one of them spoke. “That iron contraption just came crashing down on his hand, broke two of his fingers clean off like they was glass...”

“Ain’t that the truth,” the other nodded. “And them bruises must be pure agony, too.”

“Nah, it ain’t just bruises,” the first one corrected. “Two of his fingers done got ripped clean off.”

As they are conversing, joyous laughter and singing is heard from down below.

По улице холила Большая кро-ко-ди-ла. Тра-ла...

“Let’s see who can laugh the longest,” utters a female voice. “Hey... ha, ha, ha,” echoed the merriment along the shore.

“Ay, brother, this life is for the carefree,” muttered a weary laborer as he rose to his feet, ready to depart, soon to be joined by his companions “Might we impose upon you and share your bench?” asked two fair maidens with gracious smiles.

“Of course,” I replied.

“The evening is indeed a picture of loveliness,” they said, taking a seat.

“It is okay.”

“Why do you partake of tobacco so frequently?” they asked. “Do you not worry that it may be harmful to your health?” “Tobacco? Hm... tobacco is a cure for the blues,” I replied, taking a puff. “Do you truly believe it to be so dangerous?”

“But of course!” they exclaimed.

“Are you familiar with Newton’s Law?” I asked.

The two maidens gazed at me, puzzled. Suddenly, they erupted into fits of laughter and ran off into the night.

“What a schmuck,” they giggled as they vanished from sight.

Oh, the enigma of these fleeting wanderers Why must they label me a “schmuck”? My inquiry into their knowledge of Newton’s Law was but a harmless curiosity. That fair maiden who passed by earlier, she possessed an understanding of it. I merely sought to know if they too held such knowledge. I shall make my way home, or perhaps embark upon a promenade along the coast.

My beloved sea, what endows you with such serenity this eve?

Why do you not raise your voice, let you rolling waves belt out to these wanderers, summoning them back to their dwellings?

What was that you whispered? Goodness gracious, your hushed utterances remain a riddle, and I seem unable to unravel them.

I shall seek solace in my chambers, lost in the words on the page. Perhaps that youthful scholar from the gymnasium shall delve into the realm of physics as well, unlocking new laws with his sparkling intellect as he delves into those of old.

Such is the limitless vigor of youth, its potential lying in wait to be unleashed at the sight of those brilliant eyes.

Hm... Melancholia... Melancholia... I suppose I shall continue my beach-side walk until my legs can carry me no longer.

1916

English translation by
Mzia Lapiashvili